



## પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તક કેવા પ્રકારનું છે તે તેના મુખસિક્ક વિષયને લીધે જાણવાની જરૂર નથી. મહાકાવ્યો જ્ઞાનના પ્રમાણે આ મર્યાદા જરૂર રાખે તો જ પમાડી શકે તેજ વિદ્યાનો કોઈક આગ્રહ સંસારિક આવામાં અસંકલ્પ થઈ રહેલા મારા માનવ જાતુએને આપવાને સાર આ પ્રવલ્ન કરવામાં આવ્યો છે. આમાં વલ્લુવેલા વિષયો એવી સરળતાથી સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે કે જેનો લાભ સાધારણ માણસ બુદ્ધિનો માણસ પણ લેઈ શકે તેથી અને આશા છે કે આ પુસ્તક પ્રગતિ સન્માનને પ્રાપ્ત થશે જ.

જન્મનું સાર્થક અને આત્માનું કલ્યાણ કરવાનો માર્ગ સૌ કોઈને ગ્રીવ દોષ છે અને તેથી તેવી દિશાઓ તરફ વળવાની સવગતા કરી આપવાને ગુર્જર વિદ્યાનો તથા શ્રીમાનો પ્રયત્ન કરશે તો હું અત્યંત આનંદ પામીશ. હાર્દ એજ.



અર્પણ.

પ્રાણીમાત્રનું તથા પોતાનું સર્વ પ્રકારનું હિત  
ઇચ્છુ તથા વધારાજિ ભલું કરવું, એવો  
મુદ્રાલેખ જે જે સર્જનોના સરળ હૃદ-  
યમાં છે, તે પુનઃપ્રાણીઓને  
આ ગ્રંથ સમેત અર્પણ.  
માં આવે છે.

લી.

પ્રકાશક.

ચુનીલાલ રામચંદ્ર દવે.



## અનુક્રમણિકા.

વિષયનું નામ.	પૃષ્ઠ.
ગોમતી માળી.	૧
મિસ્મેરિઝમ.	૨૨
ચામ મામની વિદ્યાએ.	૪૫
દ્વિપગીઝમ.	૪૬
ફુનોએણ.—( મસતક વિદ્યા )	૭૫
રૂપીરીગ્મુએલીઝમ.	૮૧
મેન્ટલરેપરી.	૬૧
દાખલાત ભરવાનો ફુનર.	૧૦૭
મંત્ર સાથે.	૧૧૭
વધીકરણ વિદ્યા.	૧૩૧
અનાસિદિ અને અપૂન સિદિ.	૧૩૯
જમીનમાં ઘરેલું પન નિવાની કળા.	૧૪૭
કોમીયામર ચરિત્ર.	૧૪૫
દયાક પાંચર.	૧૫૬
રંજરી તનખાપર થતી અસર.	૧૬૨
કુદરતી કસરત ખયામું.	૧૬૬
મોન્ય ઉપાસ.	૧૭૨
સામુદ્રિક વિદ્યા.	૧૭૭
સારાવણ—સ્વર સાથે.	૧૮૫
ઉચિત બ્લોનિય.	૨૧૪

10

11

12

13

રતિઆનો નિરોધ શી રીતે થાય, તે આપણે હમણાંજ વિચારીશું. પરંતુ તેમ કરતા પહેલાં, આપણે જે મનને વચા કરવા માગીએ છીએ તે મન કેવા પ્રકારનું છે તે આપણે વિચારીશું તે શીક પડશે.

મન છે તે પતાકાના પદ જેવું; કુંજરના કાન જેવું તેમજ ચરક ઝાડુના અમ જેવું ફાળે ફાળે જાડવાનું તેમજ અસ્થિર છે. એક ક્ષણમાં આ વિચારમાં રમવું, બીજી ફાળે બીજા વિચારમાં દોડવું; એક પળમાં એક કલ્પના કરવું, બીજા પળે તદ્દન છુદાજ પ્રકારના તરંગમાં એવાંજ જવું—ફાળે ફાળે નહીન સુદ્ધિઓ રચવું અને નાશ કરવું એવું આ મન અતિ ચંચળ છે. આ મનની ચંચળતા અત્યારે આપણેજ માત્ર અનુભવીએ છીએ એમ કાંઈ નથી; અગાઉ ખોટા ખોટા પુરુષોને પણ લેનો અનુભવ કરવો પડ્યો છે. તેઓએ ચળદોદારા તે પાનને પ્રસિદ્ધ પણ કરી છે. શ્રીમદ્ આનંદધનજી કહે છે કે:—

મન સાધ્યું તેણે સધયું સાધ્યું, એ વાત નહિ ખોટીજ;

પણ કહે સાધ્યું તે નવિ માનું, એ વાત છે જન્ય ખોટીજ.

યોગ શાસ્ત્રના રચનાર શ્રીમદ્ હેમચંદ્રાચાર્ય પણ જણાવે છે:—

**અતિ ચંચલમતિમૂઢમં મુદુર્લભં વેગવત્તયા ચેતઃ**

મન અતિ ચંચળ અને અતિ મૂઢમ છે અને લેના નિવ વેગને સીધી મુરોલીથી રોજી સકાય તેવું છે. દેવી સંપત્ (દેવી ગુણો) જેવામાં પ્રકટ થયેલા દત્તા એવા અર્જુને પણ શ્રીકૃષ્ણ આપણ નિરાશા સાથે જણાવ્યું હતું કે, મન હડીકું, મગ્ગભૂત, ન વળી શકે તેવું અને પવનની માફક વચા કરવું મુશ્કેલ છે. તે વખતે કૃષ્ણે અર્જુનને જે જે આગનો ઉપદેશ આપ્યો હતો, તે દરેક કલ્પમાં સંમેદી રખાતા સાવક









પુરુષ કાંઈ મ્હોટા પ્રસંગની રાહ લુચ્ચે છે કે જે વખતે તેઓ સર્વ વસ્તુઓનો ત્યાગ કરી ટોકે કે વેરાગ્ય ભાવ પ્રદર્શિત કરી શકે. આ પશુ એક ખીછ મ્હોટી બૂલ છે. દરરોજના છૂવને પ્રસંગમાં મન અનેક વસ્તુઓ પરના રાગથી અનેક રીતે બધાય છે, એ વાત આપ લોકો જૂલી જાય છે. તેઓ મ્હોટાં આક્રમભોગ કે ત્યાગ કરવાને પ્રવૃત્ત થઈ શકે, એમ વિચારે છે. ન્હાની ન્હાની જાળતો, તે જાળતો નિર્માલ્ય હોવાના સખજથી, હેમનું લક્ષ્ય જેથી ચકતી નથી અને જે મ્હોટા પ્રસંગની રાહ જોતા તેઓ બેસે છે તે મ્હોટા પ્રસંગ તો કદી આવતો પશુ નથી; અને ન્હાના ન્હાના પ્રસંગોમાં વેરાગ્ય ભાવ ખીલવવાના જે હેમને પ્રસંગ મળતા હોયો લાભ પશુ તેઓ લેઈ ચકતા નથી. આમ બન્ને લાભ તેઓથી દૂર રહે છે.

દરેક ક્ષણે અને દરેક પ્રસંગમાં હચ્છાઓનો ગેપ કરવાથી આપણામાં વસ્તુઓ પ્રતિ ઉગમીન ભાવ પ્રકટ થાય છે; અને ન્હારે વેરાગ્યનો મ્હોટો પ્રસંગ આવે છે ત્હાં કાંઈ પશુ અક્યમચિનિત્ત સ્વાભાવિક રીતે તે પ્રસંગને વાસ્તે આપણે લાચક બનીએ છીએ. યોગની હચ્છા રાખનારાઓ ! ત્હમ દરેક પળે અને દરેક પ્રસંગમાં આ પ્રમાણે હચ્છાઓનો ગેપ કરવાનો અભ્યાસ પામે; એટલે જરૂર ત્હમને વિજય મળશે. આવો દિનપ્રતિદિન અને દરેક પ્રસંગે સ્થાયી અને નિરંતર અભ્યાસ પાડવો એ કામમાં ખાન અને ધૈર્ય જોઈએ છે. તેથીજ ધ્યાનમિત્ર ખાન અને ધૈર્ય વિનાના મનુષ્યો કંટાળીને યોગ માર્ગ છોડી દે છે.

આ રથને એક અગત્યની ચિતવણી આપવાની જરૂર છે. આવો વેગમ પેદા કરવાને એક સદેપા અને અણપક માર્ગ છે. એ



એકામતા એજ પ્થાન છે. લાંબા વખત સુધી પ્થાન આપતું તેજ એકામતા છે. ત્દમે જે કાર્ય કરતા હો ત્દેના ઉપર ત્દમે પ્થાન આપે. એટલે જરૂર ત્દમારું મન એકામ થશે. ત્દમે પા કલાક કે અધી કલાક મનને વચ રાખવા બેસો અને આખા દિવસમાં રહો. કલાક મનમાં અનેક પ્રકારના તરંગો-વિચારોના પ્રવાહને આવવા દો. અને પછી મનને વચ કરવા માગો તો તે કામ કદાપિ થઈ શકે નહિ. આવી રીતે પદ્ધતિ સમજ્યા સિવાય પ્રવ્રત્ન કરો અને પછી ન શરૂ તો ત્દેમાં આશ્ચર્ય સું? સવારમાં જે કામ ત્દમે કરું તે કામને આખા દિવસમાં ત્દમે પાવમાન કરો છે. આખા દિવસ સુધી બીજા ચણી ચણીને પછી સાંજે એક ઘડીમાં તે તોમી પાકવા જેવું અથ ત્દમારું કામ છે. જે ત્દમારે 'યોગી' થવું હોય, જે ત્દમે 'યોગ' ના ખરો અભ્યાસી હો, તો હેક પહે ત્દમારે ત્દમારું મનને એકામ બનાવવું એટલે ત્દમારું આખા દિવસના છપનપચદ્વાદશમાં ( ૧૨ગેળના હેક કાર્યમાં ) પ્રત્યેક કલાકે આ નિયમે એકામ કરવાનો અભ્યાસ પાડવો એટલે. ત્દમે વળી કલાક નહીં ત્દમારું મનને જેમ આને તેમ આપ્રઅણા-આપ્રાદૃષ્ટિના વિચારોમા રમવા દે છે. અને પછી 'મન એકામ થવું નહીં' એવ જુના પાંચ છે. જે આવી રીતે પ્રવ્રત્ન કરીને જન શરૂ તો તેજ આવડે જેથી બાળક હો. હોજ ત્દમે જે જે કામ કરતા હો તે હેક ઉપર પ્થાન આપે. અથ કામ કરવું ન શકવન નહીં, પણ અવજનનાં ત્દમે ત્દમારે અપ્રાદૃષ્ટિવચન કરવા માન્ય કામનીજી અનુક્ર એક કામને બહુ પાંચ અને ન કામને અનુક્રમ રાખત એકામ નિયતી કરવા માટે.

હવેમા કીંતવા કામનીજી ત્દમારું મનને જરા પણ અમલ દેતા નહિ પછી વાત છે કે, ત્દમારે જે કામ કરવાનું હોય છે. તેનું



પોતાની મંત્રે તે કુંધવાનું કામ કરે છે અને તે બીજી વસ્તુ ઉપર પણ એકી વખતે ચિત્ત ઝાંટાડી શકે છે. જેની રીતે આ બીજી પોતાની આંતરગીઆને કેળવે છે, તેથીજ રીતે ત્દમે ત્દમાસ મળને કેળવી શકે.

આ રીતે ( એક તરફ ) અંતરુભા પરમાત્માનું ખ્યાન ધરી શકે, ( અર્થાત ) પરમાત્મા ઉપર સ્થિર રહી શકે અને (બીજી તરફ) ત્દમારી ઇન્દ્રિયો અને શરીર સ્વયમેવ પોતાનાં કાર્ય કરી શકે. આ બધા પોમના વ્યવહાર ( practical ) પાડે છે.

આરી રીતે દિનપ્રતિદિન દરેક ન્દાના કે મ્હોટા કામમાં મળને એકાગ્ર બતાવનાં યિએયો મનુષ્ય ખ્યાન કરવાને લાગક બને છે. આ ખ્યાન દરેકને વારતે એક સરખું હોઈ શકે નહિ. જો કે ખ્યાનનો મુખ્ય હેતુ મળને સ્થિર કરવાનો હોયછે, તો પણ બૃદ્ધ બૂદ્ધ બૂલ મનુષ્યોના સ્વભાવ પ્રમાણે ત્દેવી રીતમાં બેલી જરૂર પડે છે. પારો કે ત્દમે જુદિવાળા છે, ત્દમને નકં કરતાં અને અનુમાનો બાંધનાં સારી રીતે આવડે છે; દહીસો અને વિચારોની સંકલનાપૂર્વક અનુમાન બાંધવા-એ વિષયમાં ત્દમને વિશેષ આનંદ લાગે છે. આ ત્દમારું જુદિવિષયક ચિત્ત નિરર્થક ન સમગ્રતા ત્દેતે પણ આ ખ્યાનને સાર ઉપયોગ કરી શકાય. કદાપિ એમ ન પારતા કે ત્દમે અંશુક એક પ્રવળથી જ ત્દમાસ અપાર સુધી જટકતા મળને યાંત કે સ્થિર બતાવી શકશે. વિચાર-એણીની સંકલનાના પગલે પગલે ચાલ્યા જાઓ. એક વાળ જેટલા પણ તે સંકલનામાંથી ખસતા નહિ. બીજી વિચારએણીઓમાં ત્દમાસ મળને જટકવા હેતા નહિ. એકજ વિચારએણીને દલનાથી વાળગ્યા રહો, એટલે જરૂર ત્દમારું મન સ્થિર થતું જશે. ત્દમારી





મ્યતાં સિમે છે અને પછી યાં બને છે આ રીતે કુટુંબનાં સભ્યો  
મદદથી પણ મન વસાવણું થકે છે આ બાબતોમાં માનુષ્યો દોષ  
થી ને પ્રશ્નને જવાબ સહિત પોતાના પર્મ પ્રમાણે આપશે.

જો ત્હમે હિંદુ હો તો ત્હમે ધર્મ કરીને શ્રી કૃષ્ણને ત્હમારા  
ઈશ્વર તરીકે સ્વીકારશો. કૃષ્ણને કુશલની સ્થાપત્રિ ઉપર કહ્યો બન્ને  
બાળુએ સડવાને તૈયાર થયેલાં સૈન્યોને કહ્યો. અર્જુનને રથ આમણ  
નિરાશ થયેલા અને દુઃખી દેખાતો કહ્યો. તે પછી તે સ્થના સારથિ  
તરીકે બેઠેલા અર્જુનના સખા તથા યુદ્ધ શ્રી કૃષ્ણને કમરોળે સમજાવ  
વતા કહ્યો. આ ચિત્રના 'નાયક' ઉપર ત્હમારું ચિત્ત સ્થિર કરીને  
ત્હમારા હૃદયમાંથી બાંધોને પ્રસાદ ત્હમારા સખાના મનોબળથી  
બંધેલા હો ત્હના ઉપર ચિત્ત સ્થિર કરીને થોડાંવાર સાન્ન બેસી રહો  
અને શું પરિણામ આવે છે ત્હની રહ જુઓ.

અગર જો ત્હમે જૈન હો તો ત્હમે ધર્મ કરીને શ્રી મહાવીરને  
ત્હમારા ઈશ્વર તરીકે સ્વીકારશો. આરે બાળુએ જૂઠાં જૂઠાં વૃક્ષોથી  
જગપણું એક નિર્જન જંગલ પારે તે જંગલમાં એક વૃક્ષ નીચે  
આવેલા નિલ્લમાંથી અર્ધા બ્હાર નીકળેલા એક સર્પ પાગે તે સર્પની  
દહિમાંથી વિાની જ્વાળા બ્હાર નીકળતી કહ્યો ત્હના સમુખ મદાન  
યોગી શ્રી વીર પ્રભુને ચિર ઉમેલા કહ્યો. તે સર્પને શ્રી મહાવીરને  
દસતો અને શ્રી મહાવીરના પગના અંગુષ્ઠમાંથી દૂધની પાસ વહેવરા  
વતો કહ્યો તે વખતે શ્રી મહાવીરના તપનોમાંથી કાળાં અંધુ નીક  
ળતાં કહ્યો અને શ્રી મહાવીરને તે નાચને બોધ આપતા કહ્યો. આ  
સ્થિતિમાં શ્રી મહાવીરને કહ્યોને ત્હેમના બપો ત્હમારા હૃદયમાંથી બ

નિર્ણય પ્રમાણ પશુ નિર્ણયી નિર્ણયી અને તે સ્થિતિમાં લખાય  
મનને પ્રભાવિત કરી રહેવાથી.

આવા આવા અને પ્રકારના જોઈએ તે લખે, માનવા દો જોઈ  
જાનવામાં લખે મળી શકે અને લખાવી, કાળમાં સ્થિતિ વગેરે લખવા  
મનને સ્થિર-ચિદાવ બનાવી શકે.

આવા પાનને સરખાતે લખવામાં આવેલું બન અથવા આવેલું બન  
સહિત પાન હશે છે. 'નાયક' ની માનસિક મર્મિ અથવા વિચાર  
કેળવવા એક એકાંત અંગેથી તે આવેલું છે. આ પ્રમાણે મનને  
ધીમે ધીમે વધુ દરજ્જાની લખે લખાવવા બાકીના મનને સ્થિર બનાવી  
શકે, અને આખો લખે તે મુખ્ય 'નાયક' અથવા મુખ્ય વિચાર  
ઉપર મનને સ્થિર કરાવી શકે છે, હવે તે પશુ જાણે પશુ તે  
પ્રકારે પશુ લખાવવા મનને સાવધ રાખે મન ઉપરના લખાવે  
કાણે ખાતર નહિ આ વખતે બધું અગત્યનો છે. લખે નિરાધાર સ્થિ-  
તિમાં આવી પડ્યા દો એમ લખે લખાવે, પશુ જાણે મળવાના  
નહિ થાઈ જાણમાં થાઈ જાણમાં એક માટે કેરાર થાયેલા લખે  
જાણે. તે કેરાર નહિ જાણે તેનો થશે. તે સ્થિતિમાં મળવા લખે  
જાણે. તે સ્થિતિમાં લખે રિત્ય આદિ નિદાનથી તે મુખ્ય આ-  
કાશમાં જાણવાનો સુવં બિનનો લખે લખાવે અને તે સુવંના પ્રકાર  
જાણે લખાવે તે સુવં સાથેનું જોઈ લખાવવા અનુભવવામાં આવશે;  
અને તેજ વખતે લખે ( જાણમાં પહેલવહેલું જ ) નિર્ણય થકી છે,  
અથવા હિન્દીથી શબ્દ જાણે જાણે આખરે જાણે જાણે લખે છે, અને  
જાણે હિન્દીથી સાંત જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે  
જાણે છે. જાણે આજે અનુભવ થાય ત્યાં તે મુખ્ય 'યોગ' માર્ગનું

કુળ જે પરમહમદચંદ્રન છે તે મેળવવાની તૈયારીમાં છે એમ સમજવું.  
તે પછી શું કરવું તે આ લેખકની સજિત બહાર હોવાથી લેખક તે  
લખવાનું માથે લેતો નથી પણ આ ચોથ માસને લગતા બીજા કેટલા-  
એક અમુકના મુદ્દા ચર્ચવા તરફ પોતાનું ચિત્ત દોરે છે.

### મંત્રનો પ્રભાવ.

‘યોગનું કામ થઈ કુષ્ઠર છે; આટે તે કુષ્ઠર કાચને મુગમ બનાવવાને જે જે યોગ્ય ઉપાયો આપણા હાથમાં આવે તે સ્વીકારવાને ચૂકવું નહિ.

ગોમ માથેનો પ્રારંભ કરનાર વાચકનું હૃદય કમળ અમુલ્યની  
માનવ ઉપર ખેંચવાની જરૂર છે.

તદમાર્ગ શરીરિ નિરંતર અસ્થિર સામે છે તદમાર્ગ શરીરિમાં થતી મુઝરીએટી તદમાર્ગ ચૈતન્યમાં દોડે હાલે ડેરકાગે થવા કહે છે. ચૈતન્યની શાન્તિ અર્થે શરીરને નિયત કરવાને વાગ્ને આ મુઝરીએટ અટકાવવાનો મુંડો પજુ માર્ગ છે. એક માર્ગ નો મનો ઉચ્ચાર કરવાનો છે. મુઝરીએટ અટકાવવા માટે, મન એ માન વાનિક (mechanical) માર્ગ છે. હનકાશક્તિ અથવા કાંપના શક્તિના અવર્તી પજુ મુઝરીએટ અટકાવે છે, પજુ તદમે ને જગ નો પ્રીયત કાંમે માટે સાચી ગણે છે અને આ કામ માટે વાનિક માર્ગ વાનિક છે.

ਮਤ ਇਸ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋ ਆਉਣ  
 ਵਾਲਾ ਬਾਦਲ ਉਤਿਆਰਣ ਵਾਲੀ ਸਹੀ ਭੀਜ ਕੇ ਸਹੀ ਸੁਰਤਿਸੁਖੀ  
 ਅਨੁਸਾਰ ਥਾਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਹੀ ਭੀਜ ਕੇ ਸਹੀ ਸੁਰਤਿਸੁਖੀ







રસમન કે ખગોળ વિદ્યા જેવી સામાન્ય વિદ્યાઓમાં પણ પ્રવેશવા  
 મેળવવાને સામાન્ય કર્તા વિશેષ પ્રવેલી જરૂર પડે છે. તે પછી  
 સર્વ વિદ્યાઓની વિદ્યા—સર્વ જ્ઞાઓની જ્ઞા—એવી જે યોગ્ય વિદ્યા  
 હોમાં ખાસ પ્રવેશ અને સાધકાંતની માગણી થાય ક્રિમાં અંતર્યામિતિ  
 શું છે ? એક માણસ તકમને પૂછે કે “ શું કું ” મોટા મહિતશાસ્ત્રી  
 થઈ શકીય ? ” તે તકમે હોને એવો જવાબ આપે છે કે “ જો  
 તમારે તામાંજિત મહિતશાસ્ત્રી થવું હોય તો તમારામાં મહિતશાસ્ત્ર  
 વાસ્તેનો ખાસ યોગ્ય અને તે શીખવાને યોગ્ય શુભ્રો હોય જો  
 ઇચ્છે જો તે ન હોય તો આ કાલમાં તો તકમે મોટા મહિતશાસ્ત્રી  
 થઈ શકો નહિ ” પણ આનો અર્થ એમ નથી કે તે માણસ મહિત  
 શિખીજ ન શકે. મોટા મહિતશાસ્ત્રી થવાને તો યેટલીક શક્તિઓ  
 અને ગુણો સાથે તમારે જન્મ લેવો જોઈએ અને આવી શક્તિઓ  
 તથા ગુણો સાથે જન્મ લેવો એવો અર્થ એ જ કે તકમે પૂર્વકરોમાં  
 તેવો અભ્યાસ કર્યો છે અને આ જગમાં તેવી શક્તિઓ સાથે તકમે  
 જન્મ લીધેલા છે. આ જાળન યોગને પણ સાચું પડે છે જોકે મનુષ્ય  
 કોઈપણને ‘યોગ’ નો જરૂર શિખી શકે. પછી છાત્રીઓ સુધી જઈએ  
 તકમે અભ્યાસ કર્યો હોય તો આ જગમાં તકમે મોટા ‘યોગી’  
 થઈ શકે. જો તકમે જગતમાં યોગ માટેના અભ્યાસ કર્યો હોય  
 તે આ કાલમાં હોને સાત જગતના ગુણો સાથે જ તકમે જન્મ  
 હોય. પાંચમા જગત જાણવાને વાળે તકમાં પણ પ્રવેલી જરૂર  
 છે તે પણ ગંજા મજબૂત કુચિ ( Strong desire ), કંઠ  
 મનોબળ અને તીવ્ર બુદ્ધિ ( Keen intelligence ) છે.  
 તમારામાં મજબૂત હોય જોઈએ આટલું વળતું સાથે જાણકારી  
 જે જન્મકાલે દેવતાને આ જાળની મજબૂત હોય અભ્યાસ





૩. "કે. કસરત કરાવ, મગફળ વાપરીશ અને ન્હારા હાથ નવન  
 ખાત બનાવીશ." આ બાબત હિંજીયાસજિને પણ લાગુ પડે છે. તેને  
 માતામાં હિંજીયાસજિ નિર્ભજ હોય તે અભ્યાસ પાત્રી ત્હમે ત્હને  
 મજબૂત બનાવી શકો. આ બાબત એક દાખલો સહ્યો. ત્હમે સવાર  
 માં વહેલા ઉઠવાનો સમય નથી કરો છો; પણ ન્હારે ઉઠવાનો વખત  
 થાય છે ત્હારે ત્હમે ઉઠી ચકતા નથી ત્હમે પા કલાક બેઠા ઉઠા કે  
 મોટા ઉઠા તે કાંઈ અભ્યનો સવાલ નથી, પણ એકવાર ઉઠવાનો  
 વખત નથી કર્યા પછી તેજ પ્રમાણે ઉઠવાનો પ્રયત્ન કરવો શક્ય  
 શરીરની હજી ન હોય તે છતાં પોતાના નિશ્ચયને વગમી તે પ્રમાણે  
 ચાલવાથી હિંજીયાસજિ વધે છે. અને ન્હાંસુધી હિંજીયાસજિ મજબૂત  
 ન થાય ત્હાં સુધી મોતમાર્ગમાં વિરોધ આગળ વધી શકાય નહિ.  
 અથવા તો નિમય કરો કે "દરરોજ સવારમાં કું અમુક કામ કરીશ".  
 અને તે પ્રમાણે કરો. તેની હિંજીયાસજિ નિર્ભજ હોય ત્હને વાસ્તે  
 એકી વખતે એક બાબત ચાલશે. અમુક વખતે અમુક કામ કરવાનો  
 નિશ્ચય કરો, એટલે પછી ત્હમે ત્હમારું વચન બાબતાં યરમારો ન્હારે  
 ત્હમે એક દિવસ ત્હમારો નિયમ પ્રમાણે વર્તીશો ત્હારે એક આવાડીયા  
 સુધી તે પ્રમાણે વર્તવાનો નિયમ થો. પછી એક પખવાડીયા કે એક  
 માસ સુધી તે નિયમ થો. આ કામમાં ફતેહ પામ્યા તે પછી ત્હના  
 કરતાં અધાર કામ કરવાનું માથે શો. આ પ્રમાણે શરીર અને મનની  
 હિંજીયા વિરૂદ્ધ કેટલાંક કામો કરવાથી ત્હમારી હિંજીયાસજિ ધીમે ધીમે  
 વધતી જશે; આ રીતે ત્હમારું અનરૂબન પણ રહિ પામશે.

ત્રીજી યજ્ઞ વિધાન અને તીર્થજ્ઞ બુદ્ધિ છે. ત્હમારે વચ કર  
 લાવક મન જ ન હોય તો પછી ત્હને વચ કરવાની વાત જ કપ



ખનારી સંકેત ત્હમારે જેતું માનસિક શરીર નિષ્ક્રિય હોય તેવું કહ્યો; અને કહ્યું: સજિત વડે ત્હમે તેવું ખનારી સંકેતો ત્હમારે ચિતારો કાઢે ચિત્ત કરવા તૈયાર થાય છે ત્હમારે પ્રથમ તો તે ચિત્તની કહ્યના કરે છે. તેમ ત્હમે પણ કાંઈ પણ વસ્તુની દડ કહ્યના કરો. જો ત્હમારામાં માનસિક જીવી કરવાની સજિત હોય તો કાંઈ વસ્તુની માનસિક જીવી કહ્યો. જો ત્હમારામાં તે સજિત ન હોય તો તે મેળવવાને પ્રયત્ન કરો. તે એક પ્રકારની દુનરને લગતી સજિત છે; પણ દરેક પુરુષમાં થોડે થોડે અશે તે ખાવેલી હોય છે. ત્હમે જે ચોરો દરોજ લુચ્છો છે ત્હમે ત્હમે કેટલે અશે ત્હમારા મન આગળ કાંઈ સંકેતો તે તપાસો. આવી જાનની રેવ પાડવાથી ત્હમારી કહ્યનાસજિત મજબૂત થતી જશે. અને ત્હમારી મજબૂત કહ્યના સજિત એ એવું ઉત્તમ સાધન થશે કે જે ત્હમને યોગ માર્ગમાં ઉપયોગી પડે.

આ કહ્યના સજિતો એક ખીજે પણ ઉત્તમ લાભ છે. જો ત્હમે ત્હમારા માનસિક શરીરમાં કંઈ કુળોનો સંજ્ઞાર અને અનિષ્ટ ગુણોનો અભાવ કહ્યો તો ત્હમે તે ગુણો મેળવવામાં અને દુર્ગુણોનો નાશ કરવામાં અર્થ રહે આવેલા છે, એમ માનવો.

ત્હમને જાનમાં જે અસ્યજો નો છે, તે અસ્યજોનું પાલનખર્ચ બજા તો ત્હમે ત્હમારી કહ્યના સજિત અને વિચાર બજાવડે દૂર કરી સંકેત. આ રચૂળ જીવન ઉપર ત્હમને અસ્યજો પડે ત્હાં સુધી શા સાર ત્હમે નિરાપાર રીતે તે અસ્યજોની રાહ નિર્ધારિત રહો છે ? જો આવી અસ્યજોનો ત્હમે રાહવારમાં નિચાર કરો અને તે અસ્યજો પસંદ ત્હમને પોતાને પૂર્ણ રીતે કાળ કરવા કહ્યો તો ત્હમારે તે અસ્યજો આવી પડે ત્હમારે તે અસ્યજોનું પાલનખર્ચ બજા તો નાહ

પાત્રી ગુપ્ત દર્શો અને તે વખતે ત્હમને ત્હના જોડણી દુઃખ લાગશે નહિ. છંદોમાં એવા દુઃખાળાક પ્રકરો દેકને આવના દર્શો. જો ત્હમની કમળા સજિનો સદુપયોગ કરો તો ત્હમની આચરણો અને દેશમાંથી આદર્શ આપોઆપ દૂર થઈ જશે. ત્હારે આ રીતે ત્હમને માનસિક શરીર શુદ્ધ અને, ત્હારે ત્હમના સુદમ શરીરને શુદ્ધ બનાવવાનો પ્રયત્ન આરંભો. સારી ઇચ્છાઓથી તે શરીર શુદ્ધ થાય છે. માટે શુદ્ધ શાસ્ત્રાઓ-ઈચ્છાઓ કરો; એટલે સુદમ શરીરમાં ખરાબ ઇચ્છાઓને બદલે સારી ઇચ્છાઓની હન્દિયો-ચોંટા મળતી થશે. સમજી ઉન્નતિનું રહસ્ય ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ ઇચ્છાઓ અને વિચારો કરવામાં રહેલું છે. રોગો, ખૂલો કે ખાખોઓ ઉપર લાગ્યા વખત સુધી વિચાર કરવાને બદલે પૂર્ણતા ઉપર સદા વિચાર કરો; એટલે ધીમે ધીમે ત્હમનામાં પૂર્ણતા આવતી જશે. માટે ત્હમના માનસિક અને સુદમ શરીરને શુદ્ધ બનાવવાને સારા વિચારો કરો અને શુદ્ધ ઇચ્છાઓ રાખો.

### હવે સ્પૂળ શરીર શી રીતે શુદ્ધ થઈ શકે ?

સ્પૂળ શરીરને શુદ્ધ બનાવવા માટે ત્હમને ખાવામાં, પીવામાં, ઉંઘવામાં, વિદારમાં, કચરામાં વગેરે દરેક કામમાં મધ્યમસ્થ થવું જોઈએ. ત્હાં સુધી ત્હમના વિચાર અને ઇચ્છાઓ અપવિત્ર હોય ત્હાં સુધી ત્હમને સ્પૂળ શરીર કદાપિ શુદ્ધ થઈ શકે નહિ. ખોરાકની બાબતમાં પણ 'યોગી' થવા ઇચ્છાને રાજસિક કે તામસિક ખોરાકનો ત્યાગ કરી સાત્ત્વિક ખોરાક મદ્યથી દૂર રાખી મદિરાને તથા માંસનો સર્વથા નિર્લેપ 'યોગી' ને દેવો જોઈએ. જો અનાજમાં ફરીથી ઉત્તરનો સ્વભાવ છે તેવી જાતનાં અનાજને તથા સમજી જાતનાં

લીલાં દુધો તથા દુધ વગેરેનો, સાત્ત્વિક ખોરાકમાં સમાવેશ કરી સ્થૂળ આ સ્થૂળ સરીરને મમે તેવું શુદ્ધ બનાવવામાં આવે છતાં એકલી સ્થૂળ સરીરની શુદ્ધતાથી યોગમાર્ગમાં મનુષ્ય કદાપિ આમળા વધે નહિ છતાં જો આ સ્થૂળ સરીર શુદ્ધ ન હોય તો યોગીને તેના માર્ગમાં અંતરભ્રમર થાય છે. સિર ઉપર ભાર લેધને પણ મનુષ્ય પર્વત ઉપર ચઢી શકે, પણ તે ભારવાગાને પડવાનો સંભવ વધારે રહે છે. જો ભાર ન હોય તો મનુષ્ય વધારે સહેલાઈથી ચઢી શકે છે. આ કારણે લક્ષમાં લેઈ યોગમાર્ગના અભ્યાસક્રમે પોતાનાં સરીરને પણ શુદ્ધ રાખવાં જોઈએ.

આ પ્રમાણે જોજો પોતાનાં સરીરને શુદ્ધ બનાવ્યાં છે, જે સદાચારી છે, તે મનુષ્ય યોગને વાસ્તે લાયક અધિકારી થાય છે. યોગમાં આઠ અંગ મહર્ષિ જ્ઞાનગિએ કહેલાં છે, તેમાં યમ અને નિયમને પ્રથમ સ્થાનમાં આવેલાં છે. યમની અંદર અહિંસા, સત્ય, અસ્તેય, લાઘ્યવર્ત અને અપરિ-મહરપ જેનોનાં પાંચમતો વર્ણવેલાં છે. અને નિયમમાં સૌમ્ય, સતેજ, સ્વાધ્યાય, તપ અને પ્રમુસક્તિથી યુક્તો કહેવા છે. આ આઠ ગુણોવાળો પુરુષ પોતાના સાંકઝ અને તરવારની ધારપર ચાલતાં જેવા વિષમ માર્ગ ઉપર નિર્ભયતાથી પસાર થાય છે; કારણ કે તેના સદગુણો તેના માર્ગમાં રક્ષકકર્તા નીવડે છે પણ જે સદગુણવિના યોગના માર્ગે ચાલવા નેવાર થાય છે, તે દુર્ગંજાથી ખગ્ગવેલા પથથી યોગની નીસરખીના પથવિધાંપર પથ મૂકે છે. તે કદાચે લખની પડમે, તે કોણુ કડી શકે ? અસદાચારીના હાથમાં યોગની રાત્રિએ આપરી તેના કરતાં એક ખાગજના હાથમાં તરવાર માંખી એ વધારે સ્વીસલામત ખળી સકાય; માટે સાર એ જ કે યોગના અભ્યાસક્રમે સદાચારનો પ્રથમ આમય લેવો.

આમાં કુલેથી અધિકારી બનેલા પુણ્ય અવધાસ અને વૈરાગ્યાર  
સાધનોએ પ્રથમ મળે એકામ કરી, પછી આનંદ માર્ગમાં જોડી, શાન્ત  
અને શિષ્ય બનાવે છે. બપોરે મન શાન્ત થાય છે ત્યારે આમત્યોતિ  
તેના પર પ્રભાવ રહે છે. અંતરમાં અક્રમતત્ત્વ પ્રતિબિંબિત થાય છે. તદ્દ  
સખી સોપને અંત આવે છે. કારણકે આમત્યોતિનું થવા પછી આ  
જગતમાં કંઈ બહુવા થોમ રહેતું નથી.

## અનુભવ કરવા લાયક ચમત્કાર

એક માણસ કહાતે રહેતો હોય તેની સાથે તાર ટપાલ કે જે  
વાંચ કાંઈપણ બહારના સાધન વિના મુગ્ધાઈ રહેનાર તેના સમાને વાત  
કરી હોય તેા તે જેની રીતે કરી શકે તે જાગૃતનો આર્થ સાબકારિનો  
ઉપયોગી અપ્તરો સાબીત કરી આપવાને આ લેખ લખવામાં આવ્યો  
છે તે પ્રત્યે હજી વાંચનારને પીરબંધી શાંત ચિંતે હજી રાખી વાંચવાને  
બહાનજી કરીએ છીએ.

જેમ તારનો સરેશો એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે લેઈ જવા માટે  
માર્ગમાં તારના દોરણ નાખ્યા હોય છે, તેમ એક માણસનો માનસિક  
સરેશો બીજા માણસને પહોંચાડવા માટે માર્ગમાં આકાશ નામનું તત્ત્વ  
જેને હાથનું સાધન-સ હથેલ રહે છે, તે તારના દોરણાર છે. તાર બોલો  
શમા સરેશો મુશ્કા નથા બધા માટે જેમ એક સોમ જેવું જંજ છે,  
અને તેને દશરથથી સરેશો મુશ્કા છે કે જગત્ત મિજગત્ત છે, તેમ  
મનુષ્યના માથામાં પિત્તીયલ્લ ગ્લેન્ડ જેને પોન્ન શાળ પ્રહારદેશ રહે  
છે તે એક માંસલ થપિ છે, તેની સાથે જ્યનનાં માત્ત અધ્યવધાની તે  
ચિંતાન થાય છે, અને તેથી મનુષ્યને જે સરેશો આવ્યો હોય છે,  
તેનું જ્ઞાન થાય છે.







પડાણી કાળી જાણુ તે ત્હમે બીજકુલ દેખશે નહિ પણુ તે માણસ તમામ અજાણતા કારણેથી વીરળાઈ ગયેશે જોશે આ તે સુદૃઢ તપ છે કે જેને એનિમલ મેનેટીકમ કહે છે એજ હેતુ છતાંતપ છે અને માણસ જ્યારે કોઈપણ પ્રકારના કામમાં મગ્ન રહે છે ત્યારે હેતુ મિદ્ધતાના મમાંલુમાં આ દૃશ્ય વહેતુંજ રહે છે પરંતુ સમાધિ, નિદ્રા કે સ્વાપમાં તે બહાર વડી જાયું નથી પણ બહાર નીકળી પાણું અંદરના સમાધિ જાય છે અને તેથી આપણે કોઈ અવસ્થાઓમાંથી જ્યારે ઉઠીએ છીએ ત્યારે ઘરીર તરફ જગવાયું લાગે છે.

### વૈરાટ સ્વરૂપ.

દરેક માણસની શુદ્ધ ૧૨ થી માંડીને વડી ૬ સુધીમાં જ્યારે મંદ આ સ્વરૂપ પ્રકાશિતો હોય અને આકાશ વાદળમાં સ્થિત હોય ત્યારે વૈરાટ સ્વરૂપનો ચમત્કાર જોવાની છાજ રાખનારે જાણી અને ટેકરા વગરના મેઘાનમાં જાયુ. ત્યાં ઉઠા રહી પેલાના પડાણાના શિરોભિંદુ ઉપર અંજળ વળિતો ત્યાગ કરીને એકાગ્ર ચિત્તથી આસપાસની દિશાઓમાં ન જોતાં આંખોની મીંટ માથાં વચર સિધર દ્રષ્ટિથી જોવા કરવું. આવી મી- તે કેટલીક વેળા સુધી જોઈ રહેતાં જ્યારે તમને આસપાસ પ્રકાશનાં કુંડળાં જણાય, ત્યારે તમારે પેલાના પડાણાને આંખની મીંટ માથાં વચર એકદમ લાંબાની આકાશ સામું જોવું. આહા ! કેવો વિચક્ષણ ચમત્કાર !! જોનાર આ વખત જ્યરૂ આકાશમાં પાંખાને મોડેા ને જખંડર ઘરીરના આકારનો પડાણો જોશે અને તે પડાણામાં ચળક ચળક થતા તારાઓના સમુદાયને જોઈ ખચ્છીત તે સાનદાયક પાંખા વચર રહેશે તરી.

## દાપ પાત્રોડી રખાયો

કર્તૃપણુ પાત્રોડી આપણે દેશી માણુકને ઠીકઠી કાને, મેલાયો  
ને દેશી દાપણી પેગલે રખાયોડી વચ્ચે, આપણે આપણી ઠીક કાને  
જાને આપણી નાજર જાણુક ઠીક ધોમને મેલી નજરે ધોડી ધોડી  
એવાનું દેશી કોટલે તારન તેનું મીઠું પાણું પાણું મનમન આપણી  
તેનું કોટલે આપણ વચે ર આ દે દેશી મનમન ર

## શુભસાને જગ્યાવેલ

કર્તૃપણુ શુભસા આપણે કાર ઉપમાંડી જગ્યાવેલ દેશ તેા ત્હે  
ની પચારી આપણ બેસી આપણે ને ધોડી ધોડી ત્હેની આપણે ક્લાને  
મેલી નજરે રંજન દાપુ દેશ તેા પેલા માણુક તારન નજી ઠીક,  
અને આપણ નજર કાનકાચવેલી નેતરે.

## કાનમાં કોતક.

જાન કાનમાં આપણીયા ધોડી રાખી જદાનવા પવનને કાનમાં  
કોતે આપણા દેશ તેા નાન મહાન નાન-આપણ આપણામાં  
આપે છે આન તેથી રમુજ ઉપર છે

## અવજન મહેમત

જાન દાપણી વચારી આપણીયા જાને કાનના પદમાં મનમન  
ન રીત પાણીને જાન દાપણા આપણ વં: આ નો મીચી તેના દેશ  
રખાયો દેશ તેા વાંદવા રંજી વજનના કાનકાચવેલાં આપણે, તેની  
સાથે પંજો મુક મહાદ પજુ નેતવામાં આપણે આ પ્રવાસ પ્રાપ્તો  
વખન દરવે નીક

## સર્વદાર અવાજ.

આપણ જાન છે અપે સપણુ મુપામુપ છે, અને તેને લીધી





●●●

*[Faint, illegible handwritten notes]*

[illegible][illegible]

1. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 2. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 3. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 4. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 5. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 6. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 7. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 8. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 9. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지  
 10. 2019년 1월 1일부터 2020년 12월 31일까지

જીતી) માં પડેલી કામરુ, એમ પર મોખીને દેખાડીને આપેલી લીસોટા  
 કસો, વગેરે વગેરે ધણી ખરી વાતો જાણાય છે. પણ એ સામતની  
 એટલે મુખી દુશ્વરયા છે કે, નથી તો એમ કસવા વાગ્યાને એ વાતો  
 પર વિધાય; કે નથી લેના પર એ પ્રયોગો કસવામાં આવે છે તેને  
 એના પર મદદ બધારે આવી હતા છે તો પછી ફળ મળવાની તો  
 વાતજ ક્યાં સ્વી ! તો પણ અમે તમને એક એવું દર્શાવ આપીશું  
 કે જે તમારે સ્વીકારવું જ પડેશે. બધારે ધી દવાની શાંદ્યચાર્પને મં-  
 બ્ર મિથની લી સરસ્વતીની સાથે સાત્ત્વાર્થ થયો હતો અને તેમાં  
 શાંદરસ્વામી હાથે હતા, ત્યારે તેમણે પોતાના યોગ જગથી એક રાગના  
 રાગ—મુઝમાં પ્રવેશ કરીને કામ શાંદર સિખીને ફરી પોતાના હેઠમાં  
 આવીને તે બીને હગતી હતી રાગપૂતાના અને મોખતાની કાંપોને  
 નામે ઓગખાની લીચિયા આ વાતનું પ્રવણ ઉદાહરણ જ છે, કે જે  
 આંખ મળતાં જ માણસને વશ કરી લે છે, હવે અમે દેખાડીએ  
 છીએ કે, નેરોરિટ્રમ શું છે અને તેથી શા શા લાભ થાય છે, જેક  
 માણસના ઘરોરમાં હંમેશાં સિદ્ધિ અપવા એક જાનની વિજ્ઞાતીક સક્તિ-  
 હારા હરેક મનુષ્ય પોતાના મતમાં સર્વ વિચારનો ખીમતામાં પ્રવેશ  
 કરાવે છે, આ નિષમના સાધનને જ નેરોરિટ્રમ કહે છે.

બધારે આ સક્તિ દેખાવવામાં પડેપડેના અભ્યાસ થઈ જાય છે  
 ત્યારે ખદારની વસ્તુઓમાંથી વિજ્ઞાતી ખેંચવાનું કે જે હેઝસક્તિ  
 Will force મારફતે થાય છે, એ સદગતમાં થવા માટે છે. આ  
 કાર્પ સાધવામાં યજ્ઞ મનને એકજ પદાર્થે જો દર દરુ પડે છે, એ  
 વાતનાં ઉદાહરણો તો આપે પ્રેમિયોની દલાખીઆમાં પ્રવણ દેખાડે  
 અર્થાત્ હશે. એક સાચા પ્રેમી પોતાના મિત્રની એકામતાથી એટલે

મિત્રો! મનોબોધને કીર્તિ લેવાયે પોતાના પ્રમ પાતળા ભાવનું આચર-  
નનું કરી શકે છે.

**મિત્રમિત્રમના કોડ—**આ વિધાના બે મેદ છે. એક કોડે  
દિલ મનસે આરોગ્યકાર અને ખીલે દેનામિતેસ ક્યેમન અધૈયિક  
કાર્ય સાધક.

**કોડેદિય મિત્રમિત્રમના હાલ -** (૧) આ કાર્યથી વળા  
વળા રોક થઈ અનેક છે (૨) આ વિધાની ગાનીન પીડ થવા નિમ  
લક્ષ્ય નિધિમાં થકે દરેકે (૩) ગાનીની વિધાન પરિધાન વળા થવા  
છે (૪) ગાનીના સદ હાથ કમળા થઈ સમગ્રગણા ગાન કરી પળી  
અને દિવસની ગાન કરે થકે અનેક ને નેન્યારકન કમળાગાન કરનામ  
અધાનન આ કોડના આરોગ્ય અને આરોગ્ય થઈવના કલે ને અર્થ  
પામ્યા તે આ કોડના કમળા કરનામ આરોગ્ય અને આરોગ્ય થઈવના કલે ને અર્થ  
પામ્યા છે અનેક છે.

**મિત્રમિત્રમની અવકાશ -** આ કોડના આરોગ્ય અને આરોગ્ય થઈવના કલે ને અર્થ  
પામ્યા તે આ કોડના કમળા કરનામ આરોગ્ય અને આરોગ્ય થઈવના કલે ને અર્થ  
પામ્યા છે અનેક છે.



છેલ્લો દરતી જોઈએ કે, પાત્રપર યજ્ઞસ્થિતિની કંઈ પીડા કે ચેદના ન થાય. આ દશમાં પ્રયોજનાને પાત્ર પર એટલો બધો અપિદાર થઈ જાય છે કે પ્રયોજનાની કંઈ પ્રમાણેજ પાત્ર ઠરે છે.

**નિદ્રા સ્વપ્નપ્રસ્થાનાં લક્ષણ—**આ અવસ્થામાં સરીરની મરતી, લોડીનું ધરતું અને અંતર જ્ઞાન બરોજર હોય છે. પરંતુ પ્રત્યક્ષમાં પાત્ર મુલેથી જાણાય છે. જો કે પાત્રની આંખો બંધ રહે છે, તોપણ તે દરેક વાત જોઈ તથા સાંભળી શકે છે, અને તેની સક્રિય એટલે મુંઝી પોહોંતી જાય છે કે તે બીજાની વસ્તુઓને પણ જાણી શકે છે; તે એટલે મુંઝી કે અત્યંત દુઃસ્વાપ્ન કાળેને પણ સાંધી શકે છે.

**પરોક્ષ દર્શિતનાં લક્ષણ—**આ અવસ્થા સૌથી પહેલાં નજરની છે. આ અવસ્થા ગ્રામ યાત્રા પાત્રને સંસાર દસ્તકબધાંવજ એટલે દાણમાંના આંતર્યાની રીંદે દેખાય છે. અને જૂન બરિચ તથા વર્તમાન જોઈ શકતી વાતો જાણી શકે છે. પરંતુ એ અવસ્થાપર ધનુષ્ય ધોત્ર પોતી મદામાઓ જ પોહોંતી છે.

**પ્રયોજનાનાં કૃત્યં ક્રમ—**પ્રયોજનાએ નીચેના પંદર નિયમોપર બેજોજર નજર રાખવી ( ૧ ) પ્રયોજનાને સ્વભાવ નિયત, નિદ્ર પોહોંતી, પાર્થિક અને સ્વ બાહી હોવો જોઈએ ( પ્રયોજના પાનાના કાષમાં એક બે વાર પ્રયોગ કરવાથી નિર્જગ થાય, તે ઘટે છે કે નિરાગ ચર્ચન તે ઊડી નહિ દેતાં તેમાં મધ્યાજ રહેતું ( ૨ ) કાંઈ સ્વાયં સાધવા માટે આગ પ્રયોગ નહિ કરવો જોઈએ ( ૩ ) પાત્ર પણ અગ્નિ જાળવવો જોઈએ કે જો અગ્નિ પ્રજ્વળ થઈ શકે તો હોય ( ૪ ) પ્રયોજનાએ દરોજ અગ્નિ આદાર, સ્નાનાદિ કરતું જોઈએ.

( ૧ ) સરખ અને માલક કાલુષ્યોને રાહિયા નામ કરશે. જ્યારે બિ  
 યે ( ૨ ) મર્યાં મર્યાંમલી બીડમા મર્યા કરશે તરિ, કાંતે મર્યા  
 મર્યા જ્યારે જ્યારે મર્યા મર્યા ( ૩ ) મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા  
 મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા  
 મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા  
 મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા  
 મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા મર્યા

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦

સીએ તથા સંકુલતા બાજક દોષ.

**પ્રયોગની પહેલી રીત—**જે માણસના ઉપર પ્રયોગ કરવો હોય તેને દક્ષિણ બાજી મેં કરીને બેસાડવો અને પ્રયોજતા એનાથી દંધ ઉઘે આસને તેની સન્મુખ બેસી જાય અને પાવને તેનું પોતાનું મન વધ કરી લેવાની પ્રેરણા કરે. એમ થયા પછી પ્રયોજતાને ઉચિત છે કે પાવની તરફ નજર માંડીને જુએ અને પોતાના બને હાથની આંગળીઓ ફેલાવીને પાવને માથેથી ઉઠતી કુપી ઉતારે અને પાછો નીચે કુપી લેઈ જાય પરંતુ પ્રયોજતાના હાથથી પાવના દેહને સ્પર્શ થવા ન જાય, અને હાથ પણ દેહની પાસે ચોટલા જેવો રહે, એ રીતે દંધવાર કરવા સહેલું.

**પ્રયોગની બીજી રીત—**મરમેદિકમના પ્રયોગનો ખીલ્લો વિધિ એ છે કે મુખ અને ચિરને ઊડીને પપ્પણની બાજુએ દબાવે ઉતારે, પરંતુ પોતાનું ચિત્ત જાંબી બાજુથી બેઝી લેઈને એકાગ્ર કરી લે. જે મુદ્દાનમાં એ પ્રયોગ થાય તેમાં વધારે બીડ અને ટાન્ડ ન થતા હોય. આ પ્રયોગ કરવાથી પાવ ચોટીજ વારમાં ઉપવા જેવો ધર્ષ જશે, નિદ્રા આવતાં ન પ્રયોગ બંધ કરી દેવા જોઈએ.

**પ્રયોગની ત્રીજી રીત—**પ્રયોજતા અને પાવ બંને સામસામી બેસી જાય. અને પ્રયોજતા પોતાની આંગળીઓ અને અંગુળાની વચ્ચે પાવના અંગુળાને પકડીને પીરે ધીરે દબાવે. એમ કરતી વખતે પાવ અને પ્રયોજતા એક ખીંગતની સામે નજર માંડીને જોઈ રહે. એમ કરવાથી દશબાર મિનિટમાં જ બનેલા હાથની મરમી સરખી ધર્ષ જશે પછી પાવના અંગુળા ઊડી રહ પહેલાની રીતે હાથ માથાપર લેઈ જઈ ધીરે

ધીરે ઉતારવા માટે પરંતુ દમિયાં એટલું તો લદામાં રહેતું જ નોંધવું છે, જુને જુને પાવન સારીરને દાખા અડી ન જાય.

**સમ્યક્ પ્રયોગની પરીક્ષા—**પાવના ઉપર સારી રીતે પ્રયોગ થયો છે કે નહિ તેની પરીક્ષા એ છે કે પ્રયોગ કરતાં કરતાં પાવની આંખો ઘેરાઈ જવા લાગે છે, અને થોડીવારમાં આ નિદ્રામાં પડી જઈ અચેત થઈ જાય છે; આ નિદ્રાને કોમા કહે છે. પાવના સારીરને કોઈ અવસ્થા ઉંચો પડી રાખ્યા હોય છે અને તે વખત દરકને મંદ પંચરની પેટ થયે રહેને પડી જાય તો જાણ્યું કે પ્રયોગ સારી રીતે થયો છે, પણ અચાજ થતાં ચમકીને જાતી ઉઠે તો જાણ્યું કે પ્રયોગ અજાત નથી થયો, આ અવસ્થામાં ફરીથી પ્રયોગ કરવો જોઈએ. પણ બોધવા છતાં એ નાન નિદ્રામાં પડી રહે તો સમજ્યું કે પ્રયોગ ઠીક થયો છે. એ રીતે પ્રયોગ ઠીક થવા પછી પાવને જુએ કે, અમે કરેલો પ્રયોગ યોગ્ય છે કે નહિ, અમારા પ્રયોગના કરતા કોઈ ઉત્તમ ધિવિ દેખે તો જાણવો 'વને' પ્રકાર ઉત્તર થયેલા પડી પાવન કહેવા પ્રમાણે સારું સાધનમાં જુવે થઈ જાય.

**પ્રયોગને ઉતારવાની રીત—**પ્રયોગ કરાવી રીતથી પ્રયોગ ઉતારવાની રીત ઉઠી છે આમાં ૫૫ જાણીયો દાખને માધ્યમ તરફ જઈ જાએ. એમ પણ રીત વાગે કરાવી પાવ સંબંધ થઈ જાય, પરંતુ એ વાત પણ મન પીગ રીત જાણ્યું છે. અહીં મુઠી તો અમે જાણ્યોને એવો જાણી સહેજથી માલેતી આ યુગના ઉપર જાણ્યોના પ્રયોગના જાણી પાવના આ રીતથી યોગ્ય આવી જાય છે કે, એ જોડાણ સહેજી વળે જાણ્યું જાણી થઈ છે. દો અને રીત જે પ્રયોગના રીતી જાણ્યોના કે, જાણી થાય તે પ્રમાણે જાણ્યું.

રોગ નિવારક વિધિમાં કલંબર્ કર્મ—(૧) રોગ નિવારક  
 રૂઠા કરવા સાર એવા પ્રયોજના વેળેએ કે જે મદકમા, ગિતેન્દ્રીય,  
 પ્રધારી, નિરપેક્ષ અને હયાજન દોષ. ( ૨ ) આ પ્રયોજના આશ-  
 ધા-પ્રાનાય વખતે કરનાર ન દોષ અને પ્રયોજના વચની કલંબર્  
 રૂઠા તેની જાને આ પ્રયોજ કરવા ન માટે [ ૩ ] રોગીને એવી જ-  
 એ પ્રયોજ કરે કે જ્યાં પાત્ર અને પ્રયોજના બેજ દોષ (૪) રોગ વ-  
 રૂઠાથી જ્યાં સુધી પ્રયોજ કર્યોજ કરે, વચમાં હોયી રેવાથી પટ્ટવાંચ  
 રોગ નિષ્કલ વચ છે. (૫) ચિકિત્સા કરતી વખતે રોગીને હરેક પ્રકારે  
 તપાન રાખ્ય અને ખાંડાં વચનેથી તેને કલંબર્ સંગુજ રાખે. (૬)  
 પ્રયોજનાને પટે છે કે તે સદા સાવધાન, સિદ્ધિમિત અને આનંદિત રહે.  
 ( ૭ ) જો હોયીને સંબંધ દોષ છે તે તત્કાલ આરોગ્ય યાવ છે (૮)  
 આ ચિકિત્સા સદા એકજ નિષ્કમિત સમયે કરતી વેળેએ કેમકે વખત  
 દરમ્યાની પત્ર વિપરીતતા યાવ છે [૯] રોગ નિવારક પ્રયોજ રોગ  
 ન હજારથી વધારે વાર નહિ કરવે વેળેએ; જ્યેને એ વખતમાં એકજ  
 વખતસર પ્રયોજ થતા દોષ કે વધારે માણુથીયર થતા દોષ [૧૦]  
 ચિકિત્સા કરતી વખતે નિદ્રા, સ્વપ્ન મિત, વિશ્વાસ સંગુજ, દડ.  
 માન, ધેપાંવડાંબા અને કાર્ત્તવ્ય હોયુ વેળેએ

એકેરિટમદ્વારા ચિકિત્સાની વિધિ--[ ૧ ] સિરના દર્દમાં  
 રૂઠા પ્રયોજના રૂઠા હો છે કે રોગી એ નસ પા સિરનાને દખાળીને  
 ધાનાના પ્રયોજ પોદેઆટે છે (૨) રોગ વેગ મોટીથી જાડે છે. (૩)  
 રૂઠા આટીથી જાડે છે (૪) રોગ સાવજનીના છેડાથી જાડે છે (૫)  
 રોગી અવેજુ પાળી પાળત રોગ મટાડે છે (૬) રોગી મચ બાણીને  
 રોગવાળા બાજડેપર ડુંક માટે છે

**માંડિયા વાણીની ચિકિત્સા—**આ રોગની ચિકિત્સામાં રોગીના મથિથી તેના હાથની આંગળીઓ સુધી પોતાના હાથ ઉતારે અને પછી હાથ ખસારી રાખે, પછી હાથ હાલીને બચ્ચની તરફ હાથને ફરી રી કાઢી હાથ તરફ ઉતારે; એ રીતે દરરોજ નિયમિત વખતે કરતા રહેવાથી રોગ શાન્ત થઈ જશે.

**ચાસ ચિકિત્સા—**જે માણસને ચાસનો રોગ હોય તેને ઉપુઝા માદું કરાવીને સ્નાયુ અને અડધા ગજ રૂઢાલેનનો એક ટુકડો લેઈ તેની ચાર ગદી વાળીને તેના વાંસાપર રાખવી. આ રૂઢાલેનનો એક છેદો એની ખાંધપર લેઈ જવો અને જોરથી તેમાં ડુંદ માલવી, એ વખતે પોતાનો જમણો હાથ રોગીના પેટપર લગાડી રાખવો, પછી દસ મિનિટ સુધી એ રીતે કરીને તેના હાથોની નીચે હાથ ઉતારવા માંડવા અને રોગીના અંતઃકરણ સ્થાન તરફ એક ચિત્તેન્દ્રિય રહેવું અને પછી પુટલુથી માંડીને પગની આંગળીઓ સુધી પાસ કરતા ચાલે. એ રીતે કરવાથી યોગ્ય દિવસમાં ચાસ રોગ જતો રહેશે.

**ઉદરરોગની ચિકિત્સા—**જે રોગીના પેટ, હાથ, કમર અને જોડી વચ્ચેમાં વેલના થની દોષ તેની ચિકિત્સા એવી રીતે કરવી કે, રોગીને પોતાની સામે બેસાડવો અને તેની આંખે આંખ મિલાવી હાથના અંગુઠાને પોતાના હાથેથી ધીરે ધીરે મસાજીને બધા દેહપર પાસ દેવા માંડવા અને થોડી વાર સુધી પોતાની હથેળી પશુ રોગીના જે બાજુપર દરદ થતું હોય ત્યાં રાખી મસાજી, જેથી થોડીજ વારમાં દરદ ઓછું થઈ જશે.

આવી રીતે આ મેન્થેનિકલ વિદ્યામાં પૂરોપૂરો અભ્યાસ કરી સિવાયી માટમેટા લાગ થાય છે. જે નિયમે માણસો અગ્નિ થઈ જાય છે.



# વામં માંગીની વિધાઓ.

એમાં મુજુ કર્મ છે પ્રાર્થના છે. શાન્તિકરણ, વશીકરણ, સ્તં-  
બન, વૈર, ઉચ્ચાટન તથા મારણ. તેમાં શાન્તિકરણ વિધાથી રોગ,  
જાતુ, મંદો પચ્ચાલેની પીડા મટાડી શકાય છે. વશીકરણ વિધાથી  
મનુષ્ય કિંવા દર પ્રાણી ભેગા તાલે કરી શકાય છે. સ્તંબન સ્થિ-  
ધી મતિ રોગાય છે; વૈરથી પ્રેમ તથા સ્નેહનો નાશ કરી શકાય  
છે. ઉચ્ચાટન સ્વરોહ ત્યાગ કરાવે છે અને છાર બેચેનમાં રાખે છે.  
મારણ વિધાથી મુઠા, ઘોઠ મારી દરેક છાર ધારીતો પ્રાણ નષ્ટ ક-  
રી શકાય છે. એ દરેક કર્મ કરતી વેળાએ અમુક દિવાળે મુખ રા-  
ખવું પડે છે તે દિવાળા ઇશાન, ઉત્તર, પૂર્વ નેરૂત્ય વાયવ્ય તથા  
અગ્નિ છે. તથા તે દોહની જુદી જુદી દેરીઓ હોય છે. અનુક્રમે  
રૂતિ, સંસ્વતી, હરિમી, જ્યેષ્ઠા, દુર્ગા અને વાદકાળી દેરીઓનું  
પ્રથમ પુજન કરવું પડે છે. જેઓને શ્વેત, રત્ન, પિંચા, તામ્ર પુષ્પ અને  
સ્વામ રંગો છે. વળી એ કર્મમાં જાતુ વિચાર અવશ્ય છે. પ્રાતઃ  
કાળમાં હૈમંત, સ્વોદય પછી વસન્ત, બપોરે ગ્રીષ્મ, તે પછી વર્ષા  
સાંધ્યાએ શિશિર અને મધ્યરાત્રી સમયે શરદ જાતુ બાંધવાય છે.  
દરે દેમનમાં શાન્તિ કર્મ, વસન્તમાં વશીકરણ, ગ્રીષ્મમાં વૈર, વ-  
ર્ષામાં ઉચ્ચાટન, શિશિરમાં સ્તંબન તથા શરદમાં મારણ પ્રયોગ  
અશ્વાચાય છે.

આ દીવાળે કરતી વખતે અને નેને લગના મંત્રો જાપતી

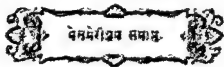
વેળાએ બેસવાના આસનોમાં પણ બેઠ છે. શાન્તિકરણમાં સ્વસ્તિક,  
 વૈરમાં કુક્કર, ઉચ્ચારનમાં અર્ધ સ્વસ્તિક, રત્નબંન તથા શાત્વર્માં  
 વિકટ, વસીકરણમાં હાદ્ડ, એવાં આસનો ઉત્તમ ગણાય છે. મંત્રોમાં  
 પણ પુરૂષ, સ્ત્રી તથા નપુંસક એવાં ત્રણ સ્થિત છે. જે હરેકને કા-  
 ર્ય મુજબ વાપરવાં પડે છે. હરેક કાર્ય માટે જૂઠાં, જૂઠાં પડે છે. જે  
 જાપતી વખતે ઉપયોગમાં લેવાય છે. બાધન, ઉચ્ચારન, કેવલ તથા  
 સંકીર્ણ કાર્યોની સિદ્ધિ માટે હુમ છેતનમાં ફેર, અરિષ્ટ તથા મદ-  
 નિવારણમાં હુફેર, બાધનમાં ત્રોપર, આમિ કમમાં સેવાહા તથા બી-  
 જ્ઞ સર્વે પુજનોમાં નમ શબ્દનો ઉપયોગ પાપ જે હુફેર પુરૂષ,  
 સેવાહા સ્ત્રી, તથા નમ શબ્દ મંત્રો નપુંસક નવાર જે સ્ત્રીકરણ  
 તથા શાન્તિ કમમાં પુરૂષ, જુ. દિશરણમાં સ્ત્રી તથા ની નાચરમાં  
 નપુંસક મંત્રો રાખાય છે.

આ નિવાય અનુ- વચન મંત્ર ગણના નાનું મંત્ર ગણના  
 વપરાય છે તથા કાળગણના નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 મોતી અથવા હીરાની માળા નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 માળા કિન્નર નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 તાળા નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 માળ શાખમજીની માળા નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 તમામ નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 તમામ નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 શાન્તિ કમળ નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 ના પુરૂષના રાજાના નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો  
 માળ નાનું મંત્ર ગણના મંત્ર ગણના મંત્રો





આપામાં. આ છે. તેને મુખી મુખી કહે છે. એ ઉપરાંત મોંમાં  
 કરાઈ જે આવના કારણ છે તે ખુદ = ખુદા. ખુદા. આપમાં દેવ  
 છે. વધીરણ માટે મેં કાના આમડાનું આમન લેજો, આમન સા-  
 દ વામના આમડાનું. ઉગ્યાન માટે ઉના આમડાનું. વિદેશ મા-  
 યાના આમડાનું, અને મારણ માટે સેનાના આમડાનું આમન  
 વપરાય છે, મિત્ર ઉપર આમન કરવાને સંખ્યાબંધ મત્રો, બીજાને  
 મત્રો અને તેમ તથા કિશોર છે. વધી તેમ ઉપરોક્તમાં બીજા  
 અગ્નિદ જાલીકામાં છે જે કાળ બીજા વખત જાલીકા આ વિ-  
 શ્વેશ મુદ્દે વિશા સાખ વધુ થઈ નથી. મારણ કે તેમાં ને જ-  
 રીક ખુદ ખાઈ રહી જાય છે તે પાઈ કરાઈ ઉતરુ પશિષ્ટામ આ છે  
 છે. આ જાળકાની અને વધારે માહિતી છે કાંત મારી સલાહ મેળ  
 છે કે અહીં જાળકામાં અહીંથી ઉડા ઉડવાની કાળના જાળકાને  
 જર નથી મારણ કે પરમાઈ કરા સાઈ તરર કાંત કાંત મેળ  
 છે વધારે જાળા બદ છે. તેમ જાળકા તે કાળ આવી વિશ્વ  
 અહીં જે જે જાળકાથી માહિતી મને તેને તુલ સલાહમાં કાળને  
 કાળ આજ્ઞાક રહે જાળકાની બંધ કિનાર છે.



વેનમેરીટમ સમાપ્ત



પણ કદી સોદ પળુ ખસ સિંહોર પ્રથમ દાપ ચેંદાડી દેણું થિખો  
 છે. પણ દાપ ચેંદાડી દેણમાં દિલિને ઉપમાં નાંખવાની કાંઈ પણ  
 જરૂર નથી. તમે જેના દાપ ચેંદાડી રાખ્યા તેને તમે ઉપમાં નાંખી  
 સકો છો જ એવું ચોક્કસ કહી શકાય નહિ. પણ વચમાં અપરાધો કે  
 રો કે રોને તમે આવી નિયતિપર આવો કે ત્યારે મનુષ્ય પોતા જ  
 મનમાં તે દિલિને ઉપમાં નાંખી સોદ પ્રથમથીજ જાણને ઈશ્વર  
 નિયતિમાં જાણ્યા પ્રવળ કરેલા એ અવગત અને સાધારણ સમજાઈ  
 પણ યિશ છે. એક સાધારણ દાખમાં તેજ તમને આ બાબત સમ-  
 જાણીએ તમે કોઈ અમનના માનુષ પાને જઈ એકકમ રસ્તે દાખર  
 રહીશ કહીશ માનવા નહિ પણ પ્રવળ તે લેવા કાંઈ માટે તમે  
 જેની સાથે ચાલવાનું કરો, સાચિત કરો, પીએ પીએ, પોતા  
 રીતના કહીશ કહીશ, પોતા પાન પડી તે પાન આપો, પડી  
 પડી તેજ કાંઈ પાન આપો એવું પોતાને બધાને અને  
 પીએ પીએ તને રસ દાખર રાખ્યા કહીશ માનવા તેવું મનને  
 અજાણ જાણ ના જાણને જાણે તે જાણે જાણ સમજાઈ જશે.

કેવળના કમળી ખરી રાજી પ્રવળ રાજાઈના નથી સકે છે.  
 માત્ર માત્ર માનવાઈ કમળ રાજા રાજાઈના માત્ર માનવાઈ કેવળ  
 રાજા અને રાજી રાજા કે અને આ રીતે જિવન. તને સાચા મન  
 જાણને કે રાજા તો આ જિવન તો આ અવગત કદી સકતા. અને આ  
 જાણને કાલ પાન તરૂં દેવકારી કાલ તરૂં દિવસ જિવને છે  
 કે કેવળ તો આ રાજા આ કેવળ. રાજા રાજા નહિ, પણ માનવા  
 માનવા માત્ર તો નથી એ રાજા છે અને રાજા માનવા રીતે  
 કે માનવા તને તો આ રાજા રાજાઈના રીતે છે અને રાજા







[illegible]









અન્યમાણા જ્યેષ્ઠ હોવા માણુલ, ઉપર ના શત્રુ તો કરી, હિંમત હારી  
જ્યા નહીં તમે પ્રયાન કરો અને અમે આવીથી કરીએ હીમ  
કે જરૂર જરૂર હાવરીઃ કારણ કે પ્રયોગ વારંવાર કરવાથી તમને  
અન્યથા કરવાની કળ-કળ આવડશે, અને બીજા અન્યથામાં  
જાતીથી અને સ્વેચ્છાથી કરી શકીશ.

## પ્રથમ પ્રયોગ.

સ્નાયુઓને શિથિલ કરવાનો.



## પ્રથમ પ્રવેશ કેમ કરવો?

ત્યારે તમારા મિત્રોમાં બેઠા હોય ત્યારે ઉપરના વિલ્ફી વાળ કરી, અને કહેવું કે તમારામાંથી કેટલા જણ પોતાના અંધને દીર્ઘ ૧૨ વર્ષો વિદ્યા મળે છે તેની તપાસ કરવાને આવજો કૃષ્ણ અખતે કરીને તપાસીએ.

જે જે વિદ્યા તે વખતે મંડળમાં બેઠા હોય તેમને ક્રમે ક્રમ જમણી આંત્રળી ઉપર મુકવા કહે. તમારા હાથનું પૂરે પૂરું વજન આંત્રળી ઉપર મુકવે એમ કહે. અને આંત્રળીજ હાથનો રોડા હોય તેમ મળવાને કહે. આટલુંજ કરવાનું હવા પડી તે એકા પોવા સર્વેને પૂછવું કે હાથનું ઝાળનું વજન આંત્રળી ઉપર આવ્યું હોય એ કે નહીં છે? તું તમારા હાથને પ્રાણ રહિત નિર્જીવ કરી નાંખે છે? તેઓ દા કહેશે તેમને કહેવું કે હું એક બે કે ત્રણ કદ એટલી જ આગી આંત્રળી ખરીદી તાપડેલ. એ તેઓએ હાથમાં મ્હાપીએને ડી હો-વિલેવ કર્યો અને તેા ત્યારે આંત્રળી ખરીદી કે તરતજ ક્રમે દા સજા એવડાના કે જાહેરાત આપવાની રીત મળ્યાની પેઠે હેડા પડે. તેને એકદમ એકાદી તમારી આજ્ઞા ઉપર તુરિ હોય અને તે આંત્રળી ને ને એકદમ ખરીદી કહે તેા તરતજ તે એકાદી જડ દાવાની જાહેરાત જરૂર પડે. તમાર તમે જે માનુંંદુત આ ક્રમન અજમાવવાનું કહ્યું તેઓના હાથમાં મ્હાપીએને વિલેવ અને જડ તેમજ કળા અગત્ય હોય તો અજમાવો તમેથી પડતી હાથમાં હાથ મળેલ જ હશે અને એ વહે અગત્ય હોયતે હાથ પડેલ તરતજ તરતજ પણ મળેલ તો પડેલ તમે.

તમે ત્રણ વર્ષ તે વખતે આ તમારે વિલેવેલ હાથ તમેજ ન પડે તેા એને ખરીદવા તરતજ કે એને તમારા મ્હાપીએને વિલેવેલ કે

સ્વામી વિશ્વ આચારી નથી અને તેમને શિષ્ય હરવાનું સમજવું, અને તે હોય પ્રથમ નિષ્ક્રમ થવા હોય. તેમને દરીયા પ્રયોગ કરવાને રહેવું, ખીંછ અજમાવેલ વખતે પૂર્યાં કર્યાં વપારે માણસો આ પ્રયોગમાં સફળ થશે. પ્રયોગ હાય હાસિયવાની કે નીચે ઉતારવાની જરૂર નથી. પણ પ્રથમ હાથનાં બંને આંગુલો પુર્ણ થઈ જતાં નેપથ્યે કે નેપથી કરીને તેમ આપણી નીચે પડે છે તે પ્રમત્તે તે હાથ પણ અચેત અને નિર્જીવની માફક જોવામાં લગ દબને પડે. પણ માણસો ક્યેમ માને છે કે અમે બધા અવસથાને સિધિય કરી દઈએ છીએ, પણ ખરી રીતે તેઓ તેમ કરી દેતા નથી; મારે આ બાબત ચોતારની જગત ઉપર અજમાવરી નેપથ્યે અને તપાસ કરતાં ક્યેમ માણુમ પડે કે તમ તે હાથ કરી દેતા નથી તે પછી તરતજ તે દલિમ સિખવાને તપર થવું. દારણે તે જાળતણે આરો કરવાથી તમ તેમ કરતાં થીખશે અને તેથી તમારી તંદુરસ્તી અને સુખાદાઈમાં બહુજ સારો ફાયરો થશે.

જે મનુષ્ય ઈલાગ અને મજદારી જલ ક્યેમ દોષ તેમાંના પશુ ખરા આવી સિધિય સ્થિતિમાં આપુંબાને બિહમ મુજી થાતા નથી. તેઓને તદન આરામ નો મગનાજ નથી. તેમનું સર્ગર તમ રહેવાથી તેમના અવસથા તદન ધાજી જલ છે, અને પરિશ્રામ દુખ કે દરિ-તામા આવે તે.

આરા પ્રયોગો કરવી વખતે સામા મનુષ્યને ક્યેમ જતા પણ જાણુવા ન દેવું કે તમ દિનેરાદિગ્રમ કે ક્યેમ બોલ કોઈ માનસિક શાસ્ત્રને અજ્ઞાસ હો. હા. જલજે સામાન્ય રીતે વાત કરતા દોષજ્ય તેથી રીતે વાતમાને વાતમાં આ પ્રયોગ કર કરશે અને તેજ આન પણ તેથીજ રીતે લાયવો.

મુલેશીની માન્ય પડે તમે તમારો જમણો હાથ પાછળ ખેંચો તે વખતે હેલા જલ્લે કે તું મારા હાથ પાછળ ખેંચાજી આવીશ, જો તું પો છે, જો તું પાછળ ખેંચાય છે, એ પાછો આ સરખા બે સત્તાંજ તે પાછળ ખેંચાશે. તે વખતે તે જમણ પડ ન પડે તેવી ચોક્કસ સંજ્ઞાના રાખજો કે તેને ધન ન થાય તમારો જમણો. હાથ જોડેલા વખતે પીંચી તમે ખેંચશો તેટલો આ પ્રયોગમાં હેલા મે જલ્લાની વખતે ખાતી જાણી તમારી જોડવાની હા ઉપર પશુ આ પ્રયોગની હેલને પછો આધાર રહેલો છે. તમે પીંચેલી પશુ મ કમપણે જોડાજો. અદલે તમે જરૂર આવશે.

અમે ઉપર જણાવી ગયા છીએ, કતા ફરી જણાવીએ છીએ કે તમે આ બીજા પ્રયોગ કરતા હો ત્યારે પશુ હીખારીઅમ ના નિ પુત સજિ સજધી જરા સરખા પશુ ઈસારો કરતા નહિ તમે એક માણસ ઉપર આ પ્રયોગમાં હાથ નહિ તો બીજા માણસ પર અજમાવજો, પશુ હીમન દારી જતા નહિ કે મુકી દેતા નહિ. આ પ્રયોગ પશુ એક કે બે માણસ ઉપર તમે સિદ્ધ કરી શક્યા પછી તમને માથા કુદ નડવાની નથી સિદ્ધિ તમારાજ હાથમાં છે. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે પ્રથમ જેના હાથ એકદમ પડી જતા હતા તેવા માણસો ઉપર પ્રયોગ કરવો તેવા માણસોમાં શક્યા પછી જે હાથ કદ પડી ન જતા હતા તેના ઉપર પશુ પ્રયોગ કરવો, અને તમે મેળવેલી કા બેલીપતને લીધે તમે આ બાબતમાં હાવી સકારીજ.

પશુ જાણે એમ કહે છે કે આ બીજા પ્રયોગ હીખારીઅમ જોખાથી પશુ ઘઈ શકે. અમે પશુ કણુસ કરીએ છીએ કે તેવા જોખા થી આ કાવે સિદ્ધ થઈ શકે, પશુ આ પ્રયોગમાં તે વાપરવાની અમે જલ્લામણુ કરતા નથી, તેનું કારણ એજ કે લોકો આમળાથી વેહેમારી



કે તમે તેમના પર લીપ્તારીક્રમ કરવાના હો કે પેઈ ખોટા જાણુ છ અ-  
ચર કરવાના હો. તેથી તમારી સુચનાઓ તેજા બરાબર પાળો નહિ.  
અને તેથી સિદ્ધ વિચારોલાવશે તેટલે જાણે કિંદમંદીમાં જાણે આવશે.

પણ જો તમે લીપ્તારીક્રમના પ્રયોગોનું અજમાવવાના હો અને  
સોધો આવશે તેના બેઝ દરી બનાવવાના હોતો તો આ ગોળો તમને  
બહુજ ઉપયોગી કરશે કારણ કે તમારા હાથનું અને તમારી વિષ્ણુ  
શક્તિનું પાત્ર હાથ આવડાથી નૈવાર દરી રાખેલા ગોળો કરશે.

આ બીજો પ્રયોગ પણ તેજ રીતે કરી શકો, અને દરીથી સાબી  
ગીત આવવા નથી પણ કુંદાજીમાં દરીમાં છાંવે. ઉપર જળાશ્વા  
પ્રમાણે સ્થાવી રીતને આરંભ કરો, પણ માંધાની પછાડે મથાળા  
નીચલા કાવમાં જ્યાં તમે જમણો દાથ મુકતા હતા તેને બદલે ગોળો  
મથાળ સાથે કપાડીને રાખેલા, અને ગોળો લેવાનું વિધિય ૫મી જાણે  
એમ તે વિધિયને સુચના કરવી.

## પ્રયોગ ત્રીજો.

આગળ ખેંચવા સંબંધી.

પહેલાં અને બીજો પ્રયોગ અજમાવ્યા પછી જ આ પ્રયાગ  
અજમાવવાનો પ્રયત્ન કરવો. તમને ઉપર જળાશ્વાના પ્રથમની સુચનાઓ  
પાળવામાં રાખવાની કદાપિ ચિહ્નરતા નહિ. આ પ્રયોગમાં તમે કિંદ  
પાન્યા દાથ, અર્થાત્ જોને તમે પાછળ બેસતા હો કામાન થયા દાથ.  
તેને બીજા અખતરમાં હજુ ઉ તેમ તેના આપુર્યાને સિધ્ધિ રાખવાનું  
કહેવું. ૫મી તમારી આંખોમાં તેમના લમણા ઉપર મુકવી તે મા-  
જુસને તમારી આંખો તરફ લેવી તજર નોવાવવાને કહેવું અને તમારે  
સામા માજુસની બે આંખો વચ્ચેની તારના ધડ આગળની જગ્યા આ-











આપણે વિવિધ દેશ તેની સ્થિતિમાં તમારા પદાલન વગર, હાથ, પગ  
નથી, અને તેથીજ આશમને પુરો સાક્ષ તમે મેળવવા નથી.  
બીજા અખતરોને વાસ્તે વિવિધ.

આ પછી એમ જણાવવું કે જેઓ પુરો અખતરો કરી શક્યા  
તેઓ બીજા પશુ કરી શકશે, એમ હજીને પૃથ્થ કણી બેચરાને બી-  
જા અખતરો ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે અજાણ્યો, અને વિવિધ પાછળ  
પડે તે માટે “કુ” પાછળ “પુ” “કુ” બિલી તેના મનમાં રૂચિ દર્શાવી, એ  
તમારી આજ્ઞા અને દોષાંઆરીનું કામ છે. જેથી પરજુની બાપે,  
પશુ પર ગચ્છાવવાનું કામ તમારા હાથમાં છે.

આ પછી જેઓ બીજા અખતરમાં રહેદમંદ થયા તેના  
પર ત્રીજા અખતરો અજાણ્યવાની દરખાસ્ત કરે. આ બધા સમય  
પ્રેમ સાથે કે હીંચોડીજમ આદિની વાત સરખી પણ કરતા નહિ. જે-  
ના ઉપર તમે ત્રીજા પ્રયોગ કરી શક્યા તેને ગ્રાધાને વાસ્તે તેપાર ક-  
રવો એમાં વધારે દીકમનની જરૂર નથી તમે આવું કામ કરી શકો  
એ એવો તેના મનમાં દઃ વિશ્વાસ થશે, અને તમારું કામ સુગમ થશે.

દરે એકજ અજાણ્યો બાબત આ સજાથીમાં રહે છે, અને તે  
તમારા અજાણ સજાથી છે. અને એટલી બધી વાર લખી મથા હોઈ.  
પશુ અમમ દોષાંથી કરીથી જાણ્યવાની રત્ન લઈએ હોઈ કે તમારો  
અજાણ જેમ અને તેમ પીંખા પણ મરમ દોષો રત્નકેમ અને આવા  
અજાણ જાણવાને વાગે તમારે એક શબ્દ આગળમાં જઈ તે સુચના-  
એ તમારે આપવાની દોષ તેની સુચનાએ બાલવાની દેવ પાડવી.

અને હિંચટમાં એક દહેવાનું કે દરોપિ હીંચન દારના નહિ અને  
ખંત હોડના નહિ. અને દુનિયાના વ્યવહારમાં જેમ તેવા માણસ પર  
તમે બહુજ સારી અસર કરી શકો. તે તમારે વચ થશે. તેનું મન  
તમારે આધીન થશે. આ પછી બીજા પાછા પ્રયોગો કરવાના છે, પણ







પણ બાળપણમાં મગજ ચલાવી શકતા નથી. કેટલેને સંસ્કાર બદલાવવું  
 જાન દેવું નથી. તો કેઈ કુદરતથી પરિક્ષા કરી શકતો નથી. વળી  
 કેઈ તો પોતે મને એવો દોષીવાર અને બાદોશ છતાં સાધારણ બાળપણ  
 પણ સમજી શકતો નથી. એક વખત મેં એવા એક માણસને જોયો  
 હતો કે જે પોતે, મને તેવો બાદોશ દોષ છતાં સાધારણ બાળપણ  
 કેમ જાણે છે તેની પણ તેને સમજણ પડતી નહોતી.

કેઈ કહેશે કે એમ જો મોટા માંધાવાળા દોષીવાર પાત્રના  
 દોષ તો કેટલાક મજુરો અને મુખાંચી પણ મોટા માંધા વાળા દોષ  
 છે તેનું કેમ ? કારણ સિદ્ધિ છે કે માંધુ જલેને જરાબદાર કુદરતે મળે,  
 પણ તેને તમારે સીધાથી કેળવવું જોઈએ, કે જેની જોડવાઈ તે પોતાને  
 દોષી નથી. તેમ તેની આસપાસના સંજોગો અનુકુળ હોતા નથી, વળી  
 કેઈ ન્દાના માંધાવાળા માણસને મોંપેલું કામ ચાલાકીથી કરી શકતો  
 નથી ત્યારે મોટા માંધાવાળો માણસ આપણું મોંપેલું કામ જો કે તે  
 જરાબર સમજી શકે તો નહીં હોય તો પણ તે પપ્પીજ દોષીવારીથી  
 બચતી રહે છે. પણ વળી એટલું જાણમાં રાખવાનું છે કે મોટા  
 માંધા સાથે અત્રે પણ કઠાર અને જરાબદાર જોઈએ. નહીં તો તે  
 એક મોટા એન્ટન અને ન્દાના બોયવસતી જરાબર છે ન્દાના અત્રે  
 સાથે માંધુ માંધુ રહી શકતું નથી, અને એવા માણસો દરેક જગત  
 જોવાની મોટાનમાં પડે છે અને તેથી અત્રે ત્યાં ત્યાંને ટપકેલ  
 કરેલાં જોવા યશ પડે છે.

દરે આપણે એ જાણવને હોય અને આપણા સર્ગીના કામ  
 તંતુઓને સળંગ મગજના પ્રયત્ન પ્રયત્ન વિચારના રહેતા છે તંતુઓના  
 એવા સંબંધ રચાવને નર્વસ સિસ્ટમ દે છે—એ ત્યાજ જેટલા  
 પ્રમાણમાં સળંગ અવચ નિર્માણ હોય છે, તેટલાજ પ્રમાણમાં કામ  
 તંતુઓ સળંગ અવચ નિર્માણ હોય છે. આથી રીને અમુક વસ્તુ

રાજ. તે સ્થાનદ્વારા આપણા અનુભવી છો. નહીં તો તે વસ્તુના જ્ઞાનને  
 મેળવવા કોણ નવામ પ્રયત્ન ખર્ચે ત્યાં છે. એમ તેણે કુદિયાળી  
 શરીરની દોષ છતાં જેવા વડે તેને પાતાનું કામ કરવું હોય તે દર્શિ-  
 આર જે અધન દોષ તેને કુદિ ભગ બર્ષ ત્યાં છે, પરિણામ  
 અવેશમ રીતે સર્જન નિરોધે એ સ્થિતિ મળી શકેલા સંસ્કારી માં  
 પણ કામ કરી શકેલા નથી તેની રીતે સ્વયંપ્રકાશ જ્ઞાન કેવળ આપણ  
 જે મજબૂતના જગતમાં બદલાઈ શકે છે તે મુજબ નિર્ભય દોષ તે  
 પોતે સંસારમાં કાંઈ કરી શકેલા નથી. છવ જે કાંઈ કાંઈ કરે છે તે  
 સર્વ મજબૂતના કરે છે, એ વાત હાલના સામસર્ગી સાગીત થઈ ચૂકી  
 છે. અને જે દર્શિઆર કંઈ આપણા માટે સાક્ષી કરી નેપર સખનું  
 દોષ તે દર્શિઆરને વાપરવાનું મુકી તેનાં આપણે સ્વચ્છે નવું દર્શિઆર  
 ઉપરિયત કરવાને હોયે રાખી આપણા દુરામદમાં મંડળા રહીએ તો  
 જે કે આમજગતની અનદા સત્તા હોવાથી અને આપણે વસ્તુની પ્રાપ્તિ  
 કરી રાખીએ એ નિર્વિવાદ છે, છતાં સુલભ વસ્તુની થતો સાબા એક  
 વેળા ખોઈએ છોઈએ અને તેને બદલે દુર્લભ વસ્તુને લભ્ય કરવામાં  
 સાંખા વખતનો અપ કરીએ છોઈએ. આવા કાળનો લભ આજના  
 આપણા દેશમાં ધણેજ થવા લાગે છે. કાજવાનું ન્યાયી શરૂ થયું  
 છે ત્યારથી કાજનરને નોકરીને અર્થેજ છે એવા વિચારે ધણેકોનાં મજ-  
 નમાં ઉડા મુગ ધાવ્યાં છે. અને વળી થેલા માંડ મા ખાપ સત્તા અને  
 પેસાના લાભથી લલચાઈ પાતાના હોવાની ન્યતાવિદ સર્જન સેમાં  
 વિશેષ ખીલી નીકળવાની છે. એના પાતાના અનુભવથી અગર મરતક  
 વિચારા રાજવાગા વિદાન પાસેથી નિર્જીવ કરાવ્યા વગર માત્ર નોકરીના  
 કદમાંજ રહે છે. અને કેવળ બતાવી ગયા તેમ આપણા બાળકના  
 જન્મનો અને વૃદ્ધ મરીએ વિચારનાં આખા જગતના અમુલ્ય વખ-  
 તનો તથા સન્નિતે નિરર્થક લભ કરે છે. એવો લભ થતા બધે એવા

ઉચ્ચ ઉદ્દેશથી આપણા દેશમાં પુરાતન કાળમાં એક અને ઉમની  
 નિવાસે પ્રચાર ચાલી રહ્યો હતો અને તે નિવાસે હસારો સમૂહમાં  
 રચે રચે ભાલૂમ પડે છે. એ જાળન આપણે પ્રથમ જગ્યાની મુદ્દા  
 છીએ. સમ દરવાની જાળમાં પણ આ નિવાસે ઊપરોની જાળ  
 જાળની સહે તેમ છે આગળના આપણે જાળના મજબૂત પ્રથમ પેલી-  
 સાળ કરીને વર કન્યાને સગવડને એક એકના મજબૂતમાં જાળ  
 પછીની લાવતા અને તે ઉપરની જાળના મજબૂત એક જાળના જાળના  
 જાળ પછી કે નહીં તેની ઉપરની જાળના મજબૂત એક જાળના જાળના  
 જાળની તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના  
 જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના તેમ જાળના



એકાંત મહાનમાં એક ગોળ ટેમણ મુઠી તેની ચારે બાજુએ ગોળા કાર રીતે ખુરશીઓ યોડવતી. તે ખુરશીઓમાં કપડા અથવા ચામડાની ગાદીને બદલે નેતર ભરીને અથવા લાકડાનાં પાટીઆં જડીને બેઠાં કરેલી દરે તે વધારે સારું.

૩—ચક્ર દીવસે માંડવા કરતાં રાત્રીએ માંડવું એ વધારે સારું છે, માટે પશું કરી રાત્રીના નવ વાગ્યાના સુમારે માંડવું.

૪—તખ્તી એકાંત અને દરબી વધારે માણસોએ કરી પણ ચક્રમાં બેસવું નહીં.

૫—ચક્રમાં બેસનાર સવળાં માણસોએ ટેમણની આસપાસ યોડેલી ખુરશીઓ પર બેસી ટેમણ પર પાતાના બન્ને હાથ રાખી ચક્ર બનાવવું, એવી રીતે કે એક માણસના જમણા હાથ તો બીજાના ડાબા હાથ, એમ દરેક માણસના હાથ એક બીજા સાથે જોડીને ટેમણ પર મુકવા. તેથી ટેમણ પર સમગ્ર માણસોના હાથો મળીને એક ગોળ ચક્ર (કુંડાળું) બની જશે.

૬—જો કદાચી ચક્ર માંડવાને પુરતી ખુરશીઓની સવલત ન હોય તો સવળા માણસોએ જમણા પર ગોળાકાર રીતે બેની, સવળાની વચમાં થોડી ઊંચાઈવાળા એક બાજુ (ચોતી) રાખી તે પર દરેકના હાથ મુકી ઉપથી રીતે જોડી ચક્ર બનાવવું. ધારે કે જાને ચાર માણસો ચક્રમાં બેઠેલા છે, તો તમારો ડાબા હાથ તમારી ડાબી બાજુએ બેઠેલા માણસના જમણા હાથ પર મુકવો. જોયી એવો ડાબો હાથ જોલી ડાબી બાજુએ બેઠેલા માણસના જમણા હાથ પર મુકવો; અને તેનો ડાબો હાથ તમારી જમણી બાજુએ બેઠેલા માણસના જમણા હાથ પર મુકવો, તેની જમણી બાજુએ



બેઠાં માણસો સિવાય ખીજા માણસોને રહેવા દેવા નહીં, વખતપર તમારા ઠાઠ ખાસ મિત્રો વધે તે આવેશ દેખ, તો તેમને પણ તે મહાનની જાદુર જોશ આવે નહીં. તેમ જાન્ય (મિત્રો) જેમણી રાખવાં, અને તમારે તમારા ચક્રમાં એકાદ અદ્વિત આવે, ત્યારબાદ તેમને ક્ષિત રતથી અગર ચક્ર બંધ ન કરતાં એટલે ચક્રમાંથી ઠાઠજે પણ જીવા સિવાય રક્ત ધીમેથી દાંક મારી જોશાવવા મહાનનાં પારી પારણાં ધણ કરીને બધ રાખવાં કે જેથી ખીજા માણસો અંદર આવી ચળક કરી શકે નહીં.

૧૩—ચક્ર માંડવાને કાવમ કરેલું પર, ટેમણ, દરેક માણસે પોત પોતાને મારે કાવમ કરેલી ખુરદી, જેજવાની જગ્યા, તથા કાવમ મરેલાં માણસો ધણી જરૂરી બાબત સિવાય કદી પણ જાડતવા નહીં.

૧૪—પાપી, દુટ કામમાં પ્રવૃત્ત મનાર, અને નાસ્તિક માણસને તો તે સ્થળે બીજાકુલ આવવા પણ દેવા નહીં.

૧૫—ચક્રમાં જેસની વખતે તે મહાનમાંના સધળા દીવા જુગની નાંખી રક્ત એકજ દીવો અને દીવાસળીની પેટી ટેમણની પાસે રાખી ચક્ર માંડવું. અને પછી તરતજ તે દીવો પણ જુગની નાંખવો. અગર તેને ટેમણ નીચે રાખી પ્રકાશ પલોજા ઝાંખો રાખવે.

૧૬—સધળાં માણસોએ એક ચીત યથા જાડ ઠાઠ પણ મરણ પામેલા માણસને આત્મા પોતાના ચક્રમાં આવે એમ ચિંત વન કરવું એટલે મનમાં વીચાર કરવો વાને બાવળા બાવળી.

૧૭—ચક્ર માંડવાનો તમને સામે અનુભવ મળ્યા જાદ, એટલે કેટલીક વખત ઠાઠ ઠાઠ આત્મા તમારા ચક્રમાં આવી ગયા જાદ, તમે જે માણસના આત્માને જોશાવવાને ધારીશો તેને જોશાવી





હાથો મારશ તો એક થઈ જઈ તે ચક્રમાં એકાદ આક્રમાં આવશે. ૨૩—ચક્રમાં બેઠેલા માણસો જો જુદા જુદા આક્રમાંથી આવતા કરશે તો કંઈ પણ કાર્ણ સિદ્ધ થશે નહીં.

૨૪—ત્યારે તમારા ચક્રમાંના કોઈ પણ માણસનાં ચરીરમાં કોઈ પણ આક્રમાંનો પ્રવેશ થશે કે તરતજ તેના હાથ કંપવા લાગશે. શ્વાસ દીર્ઘ થશે અને ગળામાં ધુર ધુર અવાજ થશે.

૨૫—ત્યારે એ પ્રમાણે યાવ કે તરતજ તમારામાંના પ્રમુખ માણસો, ચક્રનો જાંઝ ન યાવ એ રીતે એટલે પોતાની બન્ને જાંઝુના માણસોના જન્મે હાથ પોતાના ખમા ઉપર મુકી, પોતાના બન્ને હાથ ખાલી કરી દીધાને પ્રકાશીત કરવો. જાદુ તામડોળ જેનો હાથ કાંપતો હોય તેના હાથમાં પેનસિલ આપી તે હાથ નીચે એક કોરો કાગળ મુકવો અને પ્રસ્તુ કરવો કે જો કદાપી આપ કોઈ પર લોક ગત મુકામા હોવ તો કૃપા કરીને આ પત્રમાં ઉત્તર લખશો,

૨૬—કોઈ કોઈ વખત કોઈ મિડિયમ ઉત્તર ન લખતાં “૮૫ ૮૫,” દોરારા મારવા મંડી જાય છે. ત્યારે જો તે એક દોકાગે મારે તો “હા” અને જો દોકારા મારે તો “ના” કહે છે એમ મનલગ સમજી તેની જોડે રીનથી વાતચિત કરવી.

૨૭—વખતપર મિડિયમ આગસ મરડે, નિદ્રા લે, અને કોઈ અરપટ સબ્બો બોલવા લાગે તો જાણુ કે થોડા સમયમાં તેનો ઉચ્ચાર ૨૫૪ નિકળશે, અને તે લેખીત નહીં પરંતુ મહોડેથી વાતચીત કરશે,

૨૮—કદી કદી કોઈ મિડિયમ મુકામાને આવતાં પણ દેખે છે, તેમજ આકાશમાં અમર બોનપર સોનેરી કિવા રૂપેરી અક્ષરો

૭. એમ જોઈ તે પાંચ છે; ૬૬, ૬૬, તે મહાનમાંની પુરોહીઓ, જેમણે  
 વગેરે દાવણને પશુ લાગે છે, દરવાજો નાખે છતાં બહારની કાંઈ ચીજ  
 તે મહાનમાં દાખલ થાય છે, અંતર તે મહાનમાંથી કાંઈ ચીજ બહાર  
 જતી રહે છે, ત્યારે સમગ્રજુ કે કાંઈ આત્મા અદમ્ય રૂપે સ્ત્રીને એમ  
 થઈ શકે છે.

૨૯—કોઈ પશુ આત્મા આત્મા જાદ તેને શરૂઆતમાં એવા  
 પ્રશ્નો પુછ્યા કે તેનો જવાબ ધણેજ દુઃખ એટલે હજા " હા " કિંવા  
 " ના " એટલે જ અત્યંત બે વશુ સંબંધે જોડાયેજ હોય, જાદ અ-  
 નુકસે તેને મોટા અને શુભ પ્રશ્નો પુછી તેની માદીની મેળવતી. પરંતુ  
 શરૂઆતમાંજ તેને ગુપ્તપ્રશ્નમાં નાંખવો નહીં.

૩૦—૬૬ પશુ મુકામમાંની પરીક્ષા જોવાને પ્રશ્ન કરવો નહીં.  
 તેમજ જે પ્રશ્નોના જવાબ આપવાને તે નાખુશી મતાવે તેનો જવાબ  
 મેળવવાને હા પશુ લેતી નહીં, કારણ તેમ ક્યોંથી તે જલ્દીથી જતો  
 રહેશે, અને આપણી એ અસમ્મત કારેલી વર્તણૂકની વાત ખીજા  
 મુકામમાંના જણાવશે તો તેઓ પશુ આવના બધે પડશે. માર્દ તેજ  
 નરકથી જે કાંઈ આપણને જવાબ મગે તેની તે વખતેજ ખાતરી ન  
 હોતાં હજીયા હોય તો ખીજે દિવસે બનતા પ્રશ્નને કમી લેતી.

૩૧—આવેલા આત્માને પુછવામાં આવતા પ્રશ્નો પરમાર્થ સુદ્ધિ  
 નાજ હોતાં જોઈએ; પરંતુ " મને ધન ક્યારે મળશે ? " " મારો  
 કેટલાં છોકરાં મશે ? " વગેરે આપ મતલબના પ્રશ્નો કોઈએ ૬૬  
 પશુ પુછ્યા નહીં.

૩૨—૬૬ કોઈ વખત ઉત્તર મળતાં વિચલ થાય તો ચાંચલ  
 ન કરી લેવી, કારણ આ કાંઈ બાળકોની રમત નથી પરંતુ એક જિ-

આરણ્યિક હેતુનાક વિદ્યા છે.

૩૩—કોઈ કોઈ સમયે કેટલાક નિય આત્માઓ પૈકીનો એકાદ આત્મા ગમ્મત કરવા અગર કાંઈ ઉપદ્રવ કરવા મિદિપમના શરીરમાં આવી તેને દુષ્ટ દે છે, અગર મહત્ત્વમાં અદત્ત રહી નોક્કલ કરવા માંડે છે. મારે જો તેમ બને તો તે વખતે તરી ગમ્મતના તેને કાઢી મુકવાને ઉપાય કર્યો.

૩૪—કાઢી મુકવાનો એ ઉપાય છે કે અગર માડતી વખતે પ્રમુખે અગર મિદિપમે પન્મેશ્વરનું બન્નન દર્શાવ્યાં બાદ અગર માડવું, તે જના પછી જો કોઈ તેના દૃષ્ટિ અમા આવી તેવા તે પ્રમુખે તે વખતે દર્શાવનાર દત્ત અને મિદિપમના દત્તના પન્મેશ્વરના નામને પાઠ કર્યો.

૨૮—પણું કરી ચક્ર માંડવાની પ્રથમ દિવસની શરૂઆતથી માંડીને બે ચાર દિવસમાં તે ચક્રમાં આઠમાએ આવવા સામે છે. માટે બે ત્રણ દિવસ સુધી ચક્ર માંડ્યાં પણ જો કોઈ આઠમા ન આવે તો બેઠેલાં માણસો પોત્ત ચણવામાં નથી એમ સમજી દરોજ માણસો બદલવા રહેવું.

૨૯—જો દિવસે આઠમા આવવાને દરો તે દિવસે પણું કરીને તે દલાક દોઢ દલાકની અંદર આવી જશે. માટે દરોજ બે ત્રણ દલાકથી વધારે વખત સુધી ચક્ર ચખવું નહીં. તેટલા અરસામાં જો કોઈ આઠમા આવે તો જાહે, નહીતર ચક્ર બંધ કરી ઊંડી જવું. પરંતુ જો તેટલા અરસામાં એકાદ આઠમા આવે તો, તે જોટલી વાર રહે ત્યાં સુધી ચક્રનો જામ કરવો નહીં.

૩૦—જોમ કુદ આઠમાના પ્રવેશથી કોઈ વખત મિશ્રિમજા કુખ થાય છે. તેમજ સાંકુ આઠમાના પ્રવેશથી તેને આનંદ પણ થાય છે.

૩૧—દેલકાક પ્રવાસકાને જલદીથી આઠમાને બોલાવવાને માટે ચક્રની વચમાં મુદવામાં આવતા રેમણપર એક લોહાનો તાર ચોળાકાને જડી લે છે. તેમજ હાથ મુદવાની રેખાઓ (૬૬) પણ તારનીજ બનાવે છે.

૩૨—મિશ્રિમજા શરીરમાં આવેલા આઠમા નીચળી ગયા બાદ પણ જો તે બેશુદ્ધ જણાય તો તેને પાસ હેઈ બચાવ કરવે.

૩૩—એ પાસ દેવાની રીત એમ છે કે પોતાના બન્ને હાથની હથેલીઓ ખીટીવમત્તા અમ તરફ રહે તેવી રીતે પ્રમુખ પોતાના બન્ને હાથ પગના અંગુળાઓ આગળથી ધીમે ધીમે ખીટીવમત્તા મરતક સુધી

લેઈ જવા, અને ત્યાંથી મીઠીવમના તે દાણ પાછા મીઠીવમના પત્ર આગળ લેઈ જતી વખતે પાંજા મીઠીવમના ચરીર ઉપરથી ન લઈ જતાં બને દાણની મીઠીવમના માંથા આગળ મુકીએ વાળી તે બીજાં જગ્યાએ ચાલે લેઈ જવા. મતલબ એ કે ઉસરો પાસ લાગે નહીં તેની સંજાગ સખતી. આ પ્રમાણે નીચેના ખાનમાં સખી પ્રયોગ કરવાથી તમે આ વિદ્યાનો સારો લાભ મેળવશો. અને જુદા જુદા આદ્રમાયોના સદ્ગુણમાં આત્માથી ઠોષ વખતે નહીં ફારેલો ઉત્તમ દાણદો મેળવી શકશો.

આ વિદ્યાના પ્રકાષે મુખ, દુઃખ, વેપાર રોજગાર, નોકરી આ-કરી વશીકરણ, મોદન, લગ્ન સંબંધી, ખાર વધારનાર કલેસ કલ્પાંત મહાગ્નાર, ધાર્યુ કામ પાર પાડવાની કુક્ષિ જતાવનાર વીગેરેના ધ્યાને પણ ચર્ચ થકે છે. દારણ કે પરિત્ર આદ્રમાને બોલાવી તેમને તે બાબત જોઈતા જુલાસો પૂછી ઉપાય કરવાથી ઠોષ પણ દુઃખી માણસનું દુઃખ દુર કરી શકાય છે. અને તેથી તે બીચારાને જે આશીર્વાદ મળે છે તેથી આપણું પણ બહુ થાય છે. આ વિદ્યા સંબંધી કલેસ પણ વધારે જાણવું હોય તો મુબાહ મુખી તેજાવનારે જતાં આશનાં માડી ભાડું ને ખાધા ખરચ મળી આવશે ૧. ૨૦) વીસ રૂપીઆ ખરચ થાય છે તે મળીઆડરથી મોકલી આવવા. એટલે અમે અમારા જે મિત્ર કે રનેડીના ત્યાં ઉતરવાના દોહશુ તેનું ઠેકાણુ અને મેળાવણે દાહમ સખી જણાવીશુ, એટલે તેના ત્યાં એકાગ્રમાં ધ્યાનથીત કરી જે જુલાસો કરવો હશે તે ખાનથી રીતે કરી શકીશુ તથા મંત્ર સંબંધી કામકાજ પણ કરી આપીશું. એક માણસ જાત તરિકે ઠોઠખી સી પ્રાપ્તે મહારાખી મદદ થઈ શકે તેમ હશે તો તે કરવાને નું મહાર ખરા અંત.કરણથી રાહ થઈશે.







મજામુત રાખવા લેઈએ. વિચાર થોડાકસ હોવાથી તેને જે દી-  
યામાં જે પુરૂષ અથવા સ્ત્રી તરફ મોડવવા હશે, ત્યાં તરણથી વર્ણ  
પહેંચરી. રથવાથી હોવાથી તેની આકૃતિ બદલાશે નહિ. અને મજા-  
મુત હોવાથી રસ્તામાં આવવા—અથવાના બીજા વિચારોને દબાવી મૂકી  
માને વીંધી નાંખી તેની આરપાર થઈ શકેલા ટેકાએ પોંચે સારા મ-  
નુષ્ણના મજામમાં દાખલ થઈ શકશે.

માનસિક સરેલાની જ્ઞાનવમાં ત્યાં પ્રથમ આ જાગત પાદ રા-  
ખી જેનાથી કે ક્યાંકે કોઈ પણ માણસ બીજા કોઈ વિચારની દર-  
કત વચરે એકજ વિચારમાં મજામુત થાય છે ત્યાં તે વિચારની મુ-  
દત્તીઆ ધારીજ સમર્પક અમર છે છે આ મુદત્તીઆ મમે તે  
જગ્યાએ પોતા છે એમવુજ નહિ પણ ધારી અમર ઉપન્ય હર-  
વામાં આપત અકાના અપે છે એકજ કે જાનના દુર્ગુણ હોવાથી  
સકાય છે તેને પ્રેમ છતી મકાય છે તથા આપડા દિલના કામ  
જાનવે. પાનવી કામ મકાય છે જે કામ હવેને તેની તામરજ હો-  
વ તે કામ આપને આ વિચારી નાપ ના પડે ન કામ તેની પાનથી  
અપાન કામ નાપ. કાનડે હવે આ જાનવમાં આને કહ્યાક  
કાની અનુસર છે. આન કામ તમામ પનુ કામ પડે ના પુડીથી ને  
જા કામ કાની અનુસર કામ ના

જાનવ કામ ના વિચારે આ કામ ના જાનવ કામ  
જાન કામ અનુસર કામ નામ અનુસર કામ નામ કામ વિચાર  
જાન કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ  
પનુ કામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ  
પનુ કામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ નામ કામ

પ્રથમ તે વિચારને સંકેશો પેલી રીતે નાથ છે. તે વિચારીને અને આપણે સંકેશો મોકલવાને યુગ યુગ કરતું બોલ્યું છે તે પછીની તપાસીયું.

વિચાર એ રીતે જાણ થો છે. પ્રથમ રીતમાં મન અને મનજી બંને કામ કરે છે. અને બીજી રીતમાં ફક્ત મનજી કામ કરે છે.

પ્રથમ રીતમાં પરેલ વહેલો મનમાં વિચાર ઉત્પન્ન થાય છે. વિચાર આપણા સુદૃઢ શરીરને અસર કરે છે, અને સુદૃઢ શરીર આપણા સ્થુળ મગજને અસર કરે છે. પછી આપણા મગજમાંથી વિચાર પ્રમાણે ચોક્કસ મુજરીઓ ઉત્પન્ન થઈ હથેર મારકને સામા મનુષ્ય સ્થુળ મગજ અને સુદૃઢ શરીરને અસર કરે છે. અને સ્થુળ શરીર મારક સામાના મનમાં આપણે જે વિચાર કયો દોલ તે ગ્રહીતને ઉત્પન્ન થાય છે. એ બહુજ લાગે રસ્તો છે પણ દાલના સમયમાં સામાન્ય મનુષ્ય જાનિને વાર આસિવાય બીજો માર્ગ નથી મારણ કે જે વોલો માનસિક બુધ્ધિમાંથી આવે સામા માણસના માનસિક શરીરને મોકલી થો. તે કારણ દાલ સમયમાં ઘણાજ યોગ્ય થઈ થો તેમ છે. મારે તે બીજા માર્ગ સંજો અત્રે અમે વધુ લખતા નથી.

બીજી રીતે સનુદમાં કે જેલા પત્યગમાંથી ઉત્પન્ન થાયેલું માર બીજા માનને રતિ આપે છે તેમ મનુષ્યના મગજમાં મેલેલા હથેર ચહેલી મુજરીઓ આમપામની હથેરમાંની મુજરીઓમાંથી આવે જાય છે. અને ત્યાંથી ચાલી ચાલી સામા મનુષ્યના મગજની હથેર મુજરીઓ ઉત્પન્ન કરે છે પણ તે સામા મનુષ્ય જાન વિચાર બહુજ સુચાર મેલો દોલ તે આ વિચારની મુજરીઓ જન કોઈ પ

પ્રકારની અસર કરી શકતી નથી. તેમ માણસ આંખો દોષ લે પ્રકા-  
શની મુજરીઓ મંડી શકે નથી, તેમ જો માણસ પોતાના વિચારોમાં  
બહુ યુગાર્થ ગમેલો હોય છે. તે વિચારોની મુજરીઓ મદલ કરી  
શકતો નથી. આટલો બધો એક નિયમ એ સિદ્ધ થાય છે કે  
વિચાર મદલ કરનાર માણસ યા સ્ત્રીએ શાન્ત અવસ્થામાં  
બેસવું. પોતાનો મનથી વિચાર કરવા નહીં પણ બહારથી  
પીચારનો લે મુજરીઓ આવે તે મદલ કરવાને તત્પર  
થઈ રહેવું.





બીજો દાખલો—એક મદત્ત કુટુંબક વખતની એક બાર્ડ  
 સાથે વિશુદ્ધપ્રેમમાં જોડાયેલ હતો, પાછળથી તે પ્રેમ માત્રિક મધ પડ્યો  
 તે હોડાવાને માટે મને ત્યાં જોતવામાં આવ્યો. મ્હેં પ્રથમ તે મદ-  
 રમને તે બાર્ડ પ્રથે અમારુ ઉપજો તેમાં આદિલનો પ્રેમમાં માંડમાં પડ્યું  
 તેનું મગજ બહુજ મજબુત હોવાથી પેલી બાર્ડના મગજ તરફ આકર્ષ-  
 નો જોડાઈ. તેનું પરિણામ એ આવ્યું કે તે બારડનો દેના ઉપર  
 અમારુ ધરેલ અને બને છુટાં થયાં.

બીજો દાખલો—પણી પાણીમાં દરોજ દર બહાર કંઈક ચલે દતો; જો કે પર સામે કમ્પોઝિટ તેમજ બેરી સારી આકાશી દતો, છતાં બે જાણના સ્વભાવ અરમ-નરમ નદિ પશુ બ-નેના અરમ દેવાથી સ્વેચ્છ વાતમાં એક બીજા સાથે છેલ્લા પડતાં ને તેમથી બ-ને કેદમાં વર્તેથી એક બીજાથી જુદાં પડ્યાં દતાં. આ દામ માટે સ્ત્રી નરથી મને તેમના ગ્રામ નેશનવામાં આપ્યો. મ્હે એક મતીના મુખી ન્યાંસી એવાં આદિજનો પ્રેમાં કે બને જાણા એક બીજા માટે દર્શનશુર સહ અર્થાં બને છેવટે અજ્ઞાત નંદી ગીને એક થયાં !

[illegible]

















આમ જૂન, બવિધ્ય અને વર્તમાન મળવાનું સામર્થ્ય, ન્યૂન-  
વિક પ્રમાણમાં મનુષ્યમાં હોવાનાં ઉદાહરણો, પ્રાચીન તેમજ અર્વાચીન  
સમયમાં જોઈએ તેટલાં મળી આવનાં હોવાથી, મનુષ્યમાં તેનું સામ-  
ર્થ્ય નથી, એમ કહેવું, એ કોઈ પણ રીતે યોગ્ય મળી શકાય તેમ નથી.

ચિત્તને નિર્દોષ કરવાનાં સાધનોવંદે મનુષ્ય જ્યાં આ સુલ્લ ઈ-  
ન્દ્રિયોનું તથા શરીરનું જ્ઞાન મર્યાદા છે અને એકામતા સાધી પાતાના  
અંતરમાં અર્થાત્ આત્મામાં ઉડેલ ઉત્તર છે ત્યાં તેની આ શક્તિ પ્ર-  
કટ થાય છે એમ અનુભવી પૂરેલા રહે છે. ચિત્તનિર્દોષની આ અવ-  
સ્થા, જે એક પક્ષ ન્યૂન શરીરની નિમ્ન જગત મળી શકાય તેમ છે.  
તેમા આત્માના ન્યૂન પ્રવિભાગ જુદી જગતથી તેની દરિ નિવારણ થાય  
છે, એટલુંજ નહિ, પરંતુ એ અવસ્થામાં વિવેચક દૈર્ઘ્ય જન શૂરવલા  
તેને અત્યંત આત્મિક વિચારો વિચારનાનું એક મળવાના અથવા અ-  
વગળવાના આ પ્રવિભાગ ન્યૂનાઈત્તે અગમ્ય છે. નિર્દોષવદન થવા હો-  
ય છે પ્રાચીન આત્મિક વિચાર નિમ્ન જગત મળી શકાય તેમ છે.  
અથવા સુખ જાત નિર્દોષની આત્મિક અવસ્થામાં પ્રવેશ થયું છે.

કેવળ વિદ્યાર્થીનાં જ્ઞાનનાં સાધનોવંદે મનુષ્ય જ્યાં આ સુલ્લ ઈ-  
ન્દ્રિયોનું તથા શરીરનું જ્ઞાન મર્યાદા છે અને એકામતા સાધી પાતાના  
અંતરમાં અર્થાત્ આત્મામાં ઉડેલ ઉત્તર છે ત્યાં તેની આ શક્તિ પ્ર-  
કટ થાય છે એમ અનુભવી પૂરેલા રહે છે. ચિત્તનિર્દોષની આ અવ-  
સ્થા, જે એક પક્ષ ન્યૂન શરીરની નિમ્ન જગત મળી શકાય તેમ છે.  
તેમા આત્માના ન્યૂન પ્રવિભાગ જુદી જગતથી તેની દરિ નિવારણ થાય  
છે, એટલુંજ નહિ, પરંતુ એ અવસ્થામાં વિવેચક દૈર્ઘ્ય જન શૂરવલા  
તેને અત્યંત આત્મિક વિચારો વિચારનાનું એક મળવાના અથવા અ-  
વગળવાના આ પ્રવિભાગ ન્યૂનાઈત્તે અગમ્ય છે. નિર્દોષવદન થવા હો-  
ય છે પ્રાચીન આત્મિક વિચાર નિમ્ન જગત મળી શકાય તેમ છે.  
અથવા સુખ જાત નિર્દોષની આત્મિક અવસ્થામાં પ્રવેશ થયું છે.

આપનેયો તેમજા જાણારને આદારે છે ત્યારે તે યરીસી રૂચિ જણાય છે; અને આ પ્રમાણે જ્યારે યરીસી રૂચિ ધાય છે, ત્યારે આક્રમાને દિવસ ધાય છે અને તેની સર્વ શક્તિઓ પ્રકટે છે.

એવું ક્યંત પશુ મનુષ્ય નથી કે તેનામાં વિદ્યાગને જાણવાનું સામર્થ્ય અપ્રકટ રૂપમાં ન રહ્યું હોય. આક્રમાનું એ સામર્થ્ય દેવાથી જ્યાં જ્યાં આક્રમા છે, ત્યાં ત્યાં તે સામર્થ્ય છે, અને મનુષ્ય માત્રમાં તે સામર્થ્ય છે; પરંતુ વિવેકપ્રતિભા પ્રેમ તે સામર્થ્યને લોકેનું રાખે છે. વિવેકશક્તિ સહ જાણવાનું નિર્મળ જીવન જ્યારે મનુષ્ય આને છે, ત્યારે જેમ અગ્નિ ઉપરની રાખ ઉડી જતાં અગ્નિ પ્રકાશી નીકળે તેમ તેનું અધ્યાત્મિક સામર્થ્ય પ્રકટી નીકળે છે એ નિશ્ચય છે.

## હાનરત, ભરવાનો હુન્નર.

સત્ય કરતાં ખીજે મોટો ધર્મ નથી.  
માણુસ જેવું વિચારે છે તેવો તે થાય છે. ઉપનિષદ.

આ દુર્નિઆમાં માણુસની તથા કુદરતની આદર અનેક ગુણ શક્તિઓ રહેલી છે. પશુ પ્રયત્ન કર્યાં ઝીવાય તે શક્તિઓ બહાર આવતી નથી. પશુ ને કેવી રીતે બહાર આવતી ને સામાન્ય મનુષ્ય જાણતો નથી, તેથી અધારમાં ફાસ મારે છે અને તેથી પોતાની જુદી રેલો, ખરાબ આદતો, અને દુષ્ટ વર્તનનો ત્યાગ કરી શકતો નથી, તેમજ સત્ય, પરાયણતા, વિશ્વાસ, દિવેન, આત્મશ્રદ્ધા, પરિવ્રતા વગેરે અનેક સદ્-ગુણો, જેને લીધે દુર્નિઆમાં વિજય મેળવી શકે, અને પોતાના અધર્મોની ઉન્નતિ કરી શકે, ખીજા સજ્જનોમાં સ્વીકૃતિ તો પરમાર્થિક તેમજ

આદારિક લાભ મેળવી શકે તેવા સદ્ગુણો પણ મેળવી શકતો નથી અને દુનિયામાં દુઃખ દૂર કરવાને અને સુખ મેળવવાને સારામાં સારો માર્ગ ઉપર જીવ્યાવેલા સારા ગુણો હોવાનો છે. માટે તેવા સારા ગુણો મેળવવાનો માર્ગ જે કાઈ બતાવે તે ખરેખર દુનિયાનો ઉદ્ધાર કરનાર જણી શકાય, માટેજ દુનિયાના કસ્યાણુ અર્થે ધણી મહેનતે અમે હાજરાત બેવાનો આ પ્રયોગ જાહેરના માટે ખુલ્લો કરી દઈએ છીએ.

આ બાબતની યોજના—ત્યારે માણસની દષ્ટિ એકજ વસ્તુ ઉપર સ્થિર થાય છે; અને બીજી બધી વસ્તુઓ ઉપરથી પાછી ફરે છે, અને આમ લાંબો વખત ચાલે છે ત્યારે માણસના મગજની કેટલીક રંગો ખેંચાય છે, અને માણસને ઉંધ આવે છે, અથવા સ્વપ્ના જેવી સ્થિતિમાં જાય છે, ત્યારે મન બીજા વિષયોનો વિચાર કરતું અટકે છે, તેથી જે વસ્તુ ઉપર આપણી આંખ સ્થિર રાખી હોય તેનાજ વિચારમાં ગરક થઈ જાય છે, અને મન એકાગ્ર થવાથી મગજમાં તેજ વિચારની હિંદી જાપ પડે છે અને તે માણસનાં લક્ષણ તથા તેના રૂબાવ પણ તેવોજ જણાય છે. માણસના જેવા વિચારો તેવાં તેનાં લક્ષણ પણ થાય છે, અને જેવાં લક્ષણ તે પ્રમાણમાં વધતો ઓછો તે સુખી કે દુઃખી થાય છે. આ જગતમાં જે મહાન પ્રતાપી પુરુષો થઈ ગયા. તેમનામાં ઉચ્ચ લક્ષણ હતાં તેથી તેઓ શરીર તંદુરસ્ત હતા અને તેઓનાં મન પણ ઉદાર, પગપકારી અને સત્યપ્રિય હતાં.

મનના બે પ્રકાર—મનના ચાર્ત્રમાં બે પ્રકાર છે. એક ઉચ્ચ મન, અને બીજું નીચ મન. જાહેરના વિષયોપરથી જે જ્ઞાન મેળવે છે અને દુનિયાના પદાર્થો જાણ, અનુભવીને જે ખીણે છે તે નીચ અથવા હલકું મન છે. ત્યારે તમે ઉપતા હો, ત્યારે જે પ્રખ્યાત રહે છે, અને હલકું













भंन. शास्त्र.

---

છે. મહાપિ તે દેવ તેમાં આવી ને વસે તે પછી તે સુદૃઢ આત્મ  
 જેમાં આપણા વિચારને લીધે જીવ આવેલા છે તે કંઈકેય કાંઈ કંઈ  
 વામાં સદાચર્યા થાય છે. મંત્રમાં સત્તા રહેલી છે તે નાજીત સહેજ  
 સિદ્ધ થાય તેમ છે. વીંછી કરવાથી મનુષ્યને અનેક પ્રકારની પીડા  
 થાય છે. તે વખતે તે માથું મેલી મીસા પાડે છે કે સાંભળવાના  
 હાથમાં પછી તેનાની ક્યા ઉપજ્યા વિના રહે નહિ. ધણી મણી ક્યા  
 આ લગાડવાથી પછી કેટલાક વીંછીનું ઝેર ઉતરતું નથી. અને ક્યા  
 થોડું મણું ઉતરે છે તે પછી કંઈમાં ઝેર રહે છે અને ચોરીસ ક્યાક  
 સુધી તે કંઈ જાળ્યા કરે છે. પરંતુ જેને વીંછીના મંત્ર આવડે છે તે  
 તેના સન્મુખ મંત્ર બણી ઉતારે છે ત્યારે તે મનુષ્યની પીડા થોડીજ  
 વારમાં નાજીત થાય છે. મંત્ર બોલવાથી મંત્રમાં રહેલી સક્રિયા પ્રમાણથી  
 શુદ્ધ પરમાણુઓ ફેલાય છે અને તે પતિત રજકણો ઝેરના મલીન  
 અને પીડાકારી પરમાણુઓને હટાડી નાંખી તેની જગ્યા લે છે. આ  
 પ્રમાણે વીંછીનું ઝેર ઉતરી જાય છે, વીંછી કરનાં સાધનું ઝેર વધારે  
 તીવ્ર હોય છે. તેને ઉતારવાને વધારે પ્રજાળ સક્તિવાળા મંત્રની જરૂર છે.  
 તેમાં સામાન્ય મંત્ર ચાલી શકે નહિ. જેનું ઝેર તેંબે મંત્ર સમજાવે.  
 મંત્ર આ પ્રમાણે પ્રાણીઓનું ઝેર કાઢી નાંખે છે એટલુંજ નહિ પણ  
 સામા મધુસૂત્રનું ઝેર પણ કાઢી નાંખે છે, એટલે કે સામા માણસને આ  
 પછી તરફ દેવ કે/મદ અથવા બીજી કે/કે પણ પ્રકારની ખરાબ ઘાત-  
 લી હોય તે પણ મજબૂત પ્રમાણથી નાશ પામે છે. આ જાળમાં  
 મંત્રના ઉચ્ચારણથી ઉપજેલી સુદૃઢ મુજરીયા સામા મનુષ્યના સુદૃઢ  
 સરીરને અસર કરે છે અને તેમાં રહેલી હાજરી લાગણીઓને નાશ કરે  
 છે કેવળ આ જાળમાં પ્રાણીનું શરીર બચેલું નથી, તેમજ તેના



પણ તેણે જ મને છે. ચોથું વિધિ પ્રમાણે લોકો કાપે કરતા નથી અને તેથી પણ યોગ્ય લાભ થતો નથી. માટે તે ઉપરથી મંત્રચાત્રને ખોટું કહેયું. એ જોડી બૂઝ છે. અદાથી મંત્ર કેવી રીતે રૂળે છે તે બાબત ઉપર એક દુકો દાખલો વિચારવા યોગ્ય છે. એક મુસલમાન રસ્તે ચઢી જતો દરે તેવામાં રસ્તામાં બૂઝા પડેલા એક જૈન સાધુ તેને મળ્યા તે મુસલમાનને રસ્તો પુછવાથી તેણે તેમને સિધ્ધિ માર્ગે કેટલેક દૂર સુધી સાથે જાળેને ચલાવ્યા. તે જૈન સાધુ તેથી ખુશી થયા, અને કુવામાંનું પાણી એકદમ ઉપર આવે તેવા જૈન શાસ્ત્રમાં પવિત્ર મનાતો નવરાત્ર મંત્ર સિખવ્યો. ગુરુ વચનપર અદા રાખી તે મંત્રના જાપથી મને તેવા ઉંઝા કુવાના પાણી તે હેઠ ઉપર સુધી લાવી શકતો અને તેથી લોકો અમકાર પામતા; અને તેને બેઠક માન આપતા, તે જૈન સાધુના ઉપદેશ પ્રમાણે તે મંત્ર તે જાળેને કહેતો નહોતો. પણ એક આવક તેની પાસે પૈસા માગતો દરે તેણે ધણો આમદ કરી તે મંત્ર જણાવવાને કષ્ટું. પૈસા મુસલમાને પડેલાં તો ના કહી, પણ જ્યારે પૈસાએ પૈસા વાસ્તે ધણો તમાજને કર્યો, અને જન તુ મને મંત્ર જણાવે તો પૈસા મુશી દઈ એવી શાસ્ત્ર આપી ત્યારે તે મુસલમાને ન છુટકે નવકાર મંત્રનો ઉચ્ચાર કર્યો. તે આવકે વિચાર કર્યો કે આમાં તો કાલ નવાઈ જેવું નથી, તે મંત્ર તો નાના નાના હોકરોઆને પણ આવડે છે, એમ કહી રસ્તે જતા એક જૈન બાળકને બાણાવી તે નવકાર મંત્ર બોલી જવું કષ્ટું જે ઉપરથી તે બાળક તો જટ જટ બોલી ચલે મુસલમાન ના મનમાં થકા પેલી કે અમ મંત્રમાં તો કાલ નવાઈ નથી, કારણ કે તે તો સર્વને આવડે છે, અને મને તે સાધુએ જનમો આ પ્રમાણે તે મંત્રમાં તેને અદા જોઈ, અને જ્યારે અદા મળે ત્યારે તેનું પરિણામ



પણ તેવુંજ આપ્યું. જાતે સમયે હાલશે મનુષ્યોના કેળવણી જવારે તેને પાણી ઉત્તું સારવાનો પ્રયત્ન કરો, ત્યારે એકના બદલે અનેકવાર મન જીવવા છતાં પાણી ઉત્તું ન ચડ્યું. કારણ કે હવે તેનામાં તે મન વિશે જદા રહી નહોતી મારે મનની જાગૃતમાં આજીન અપરા અદા પણ રાખવી. કારણ કે કેવ દરેક પણ આજીન વાપરે કાળ આપે છે, અને તેટલા સાથે કહેવન પડી છે કે 'આજીન બગ કે રેવ' જવાન આજીન.

તે જે મનુષ્યો અંતઃકરણમાં યંદા, યંદય વગેરે દોષ છે તે અનેક પ્રકારે તેમના વિચલની સિદ્ધિમાં વિનાશ થાય છે. જેમ એક મહાનદીપકમાંથી પ્રકટાવેલા અન્ય દીપો તે મહાન દીપકથી કેઈ પણ અંગે જિન્ય નથી તેમ પરમાત્મામાંથી આલિભાવને પામેલું જગત પરમાત્મા રૂપજ છે. હવે માત્ર ચેતનમાંથી પ્રકટેલા દોષથી ચેતનસ્ત સર્વ સામર્થ્ય તેમનામાં છે. તથા તે સર્વ સામર્થ્ય તેમનામાં પ્રકટ થાય એવી અનુકૂળતા છે. આપણું દામે દરીને યંદા પારીઆ તો આપણા પ્રાંત ચેતનમાંથી આવતા સ્વ પ્રચલના જાગને રોજીએ છીએ. આપણે અનેક પ્રકારનાં મિથ્યા યંદા, જપ, અધકાનું ચેતન કીધું દોષ છે અને તેથી આપણે વામનરૂપેજ રિયન રહીએ છીએ. બ્યાપિથી અતીત આપણું આપ છે. એ જાનને આપણે જેમ જાગથી યંદમાં આદર રાખીએ છીએ તેમ આપણામાં પ્રકટાવેલા બ્યાપિના દેવુઆને યમવા અવકાશ આપીએ એમ છે. નિર્ધનનાતા રહથી પીડાતા અનેક મનુષ્યો પોતાના અંતઃકરણના વિચલની બાધથી એકાધી જ નિર્ધનનાતા કેટ પોતાની અસપાસ જમાવી રાખે છે, આપણી નિર્ધનતા, બ્યાપિ વગેરે અવકાશ મળે છે, તેથી અસ્થિરજ છે, આ





સિદ્ધ કરેલા મન પ્રમાણે મનના સાત્ર સત્ય પરે છે.

[illegible]



આજીવનો જીવ કરવાનો દોષ તેટલા દીવસ તેનો પ્રમાણીકપણે જીવ કરે તો જીવ કરાવનારને કંઈક પશુ સાબં યામ છે. એમાં ભૂતને એક ખીન્ન ઉપર ચોક્કસ મહા દોષીજ નોંધવો.

કેટલાક તાંત્રિક ચંદ્રકારો મંત્ર વિશે લખે છે કે માત્રિકાના આકારથી સર્વ મંત્રની ઉત્પત્તિ થાય છે. તેના ત્રણ પ્રકાર કરેલા છે. પુરુષ સ્ત્રી અને નપુंसક. મંત્રના લેઠ ચાર છે, ૧ સિદ્ધ ૨ સાધ્ય, ૩ મુસિદ્ધ, ૪ અરી. મંત્રના દોષ પાંચ છે. ૧ ક્ષણ, ૨ રૂઢ ૩ ચક્તિહીન, ૪ પરાંગ મુખ અને બધિર ને મહીન એવા દોષ યુક્ત મંત્રથી રૂળ થઈ નથી. મંત્રના ૧૦ સંસ્કાર છે. જનન, જીવન. વાકન, બોધન, અભિપ્રેક્ષ, વિમલો કરણ આશ્રયન, તર્પણ, દીપન અને ગુપતી એ રીતે ૧૦ સંસ્કાર થાય છે. માત્રિકાથી મંત્રનો ઉદ્ધાર તે જનન, પ્રણવયુક્ત જપ તે જીવન, મંત્રાક્ષર લખી તે પર તેને ચંદનયુક્ત જલ છાંટવું તે વાકન ઇત્યાદિ રૂઢ સંસ્કારથી મંત્ર અવરથા સિદ્ધ થાય. પછી કર્મચક્રથી સિદ્ધ અથવા સાધ્યાદિ લેદનો વિચાર કરવો, મંત્ર જપના સ્થાન તીર્થ, નદી તીર, સમુદ્રતટ પવિત્ર વન, ગુફા, દેવ મંદિર આદિ છે. એ પ્રમાણે તાંત્રિક મતવાળા માને છે તથા કરે છે.

જુદી જુદી મતલબસર જુદી જુદી તરેહનાં જે યજ્ઞ કરાય છે તેના નામ નીચે પ્રમાણે છે:—મહામીઠન, જીજ-સંપુટ, વિષાદ વિજય, માયામય પિયુનરસ્યકર, આણપત્ય,



મતી નથી. તેટલાજ માટે જો મંત્રની સાથે પ્રવર્તન થઈ શકે  
 કરવાની જગ્યા છે. તે આ સાક્ષાત્ પ્રવર્તનને ઉપરેટ કરે છે; જે  
 મંત્ર છે તે આ છે; અને જે આ છે તેજ પ્રવર્તન કરી અને જ્યાં  
 છે. તથા તેજ આવરણ પરમ પ્રવર્તન છે. એ પ્રવર્તન મંત્ર આ  
 અને દરિયાસીમાં મંત્રોનું પ્રમાણ નિયોગતા નથી. પણ દરમી  
 ઉદાર કરે છે તેથી તેનું નામ મંત્ર છે અને તે મનોવા આ પ્રવર્તન  
 જુનાર છે. તેથીજ આ કરવાની આવશ્યકતા છે. પ્રથમ આખા વિષય  
 અધિકાર હતો, તે અધ્યાત્મ પાતે આપે અત્યાર થોડા દૂર ગયો.

**મુરનાં લક્ષણ—**જેને જહારની અને અદરની ઉદ્વિગ્નતા હતી  
 હો છે. જે ઉત્તમકુળમાં ઉત્પન્ન થયો છે, જે વિવેચન, સુચિદ્ધિ અને  
 દોષીવિદાર છે, જેનો અધ્યાર પહેલાજ પરિવ્રત છે, જે જ્ઞાનદાર અને  
 પ્રતિજ્ઞાવાળો છે, જેનું અંતઃકરણ જહાર અને અદરથી પરિવ્રત છે; જે  
 દ્વિધિ અને પુરુષગતમાં નિયુક્ત છે, જે પરમ જુદામાન અને અજાણી  
 છે, જેને ખરો વખત જે પ્રભુ જાણનાં ગુમાવે છે, નહ અને મંત્રનું  
 યાત્ર જેને પણ ઉત્તમ છે, જેને થાય આવી નાચ કરવાની અને  
 વરદાન આપી શકે કરવાની શક્તિ છે. તેણે જન સદાશ્રી પાસે  
 આપી શકે છે.

**શિષ્યનાં લક્ષણ—**જેમ જહાર અને અદરમાં જે જન મર્યાદા,  
 પિંડવચન, સ્વર જુદાશ્રી, હોદ્દિય, કથા નથા નહ અને કદ  
 અજિતરણ, પાત્રિક દાર્શિક પ્રમાણ અધ્યાર જાણનાં દોષો જોઈએ  
 પછાત મિત્ર મિત્ર જાં પાંત સજ કરવાથી જુદાજ અથા શિક્ષક  
 જીવન સુધે. માત્ર આદિત્ર શિક્ષકી હોવા મિત્ર જાં સુધી પ્રત્યે  
 દરથી જોઈએ મંત્રનું યાત્ર નાચાર, જોઈ પણ નથાઈત અને





વિધી—આ મંત્રને સિદ્ધ કરવા માટે તે પશુમાંથી સાત જતા  
સહે અને કાઢી મારવાને કલ્પ રહે નહીં.

आदाशीशीने भनः

ओम् नमः दिश गुरुकी कली चला कर कर डेली,  
घड़ी हनुमानकी हाक बागे अर्पशीशी नासे.

વિધી—આ મંત્ર બણી એક ચપટીમાં રાખ લખ તે ચપટીથી  
તે બાલુ આઘાસીથી ચડી હોય તે બાલુની જમ્મર પકડી પુરે મા-  
રવી. એમ સાત દુકાં મારી જમ્મરની ચપટી મુકી દેવાથી આઘાસીથી  
ઉતરી જશે. ઉતારવાનો વખત—મંગળ—ચુર સંધી ને રવીવારે સુષં ઉ-  
પા પહેલાં અથવા સુપ્પાકાને ઉતારવી.

ગંજર ઉતારણાનો મંત્ર.

बांधु बांधु नजर बांधु दुश्मनकी आंख बांधु,  
 आंखकी कमान बांधु जावे जा उत्तर जा;  
 लगी नजर सो बाधा चुके तो वीर हनुमानकी,  
 और लछमन गुरु गोरखनाथकी आंख.

स्फुरो मंत्र इश्वरी वाचा सत्यं गुरुका मंत्र साचा;

(વધી—આ મત અમીઆર વખત જાણી હરમ મંતરીને કુ  
પાણે લગાડી હોય તે નગર ન સામે તેમ છતીવારે દોરને કુપ છે  
એકવાર મત જાણી એક મોડે વાળે. એમ અમીઆર મોડે વાળી  
જેને નગર સાધી હોય તેમ તેમ જાણવાથી નગર કિર્તરી મળ.

## तावेना दोशने भंत्र.

चनरी बम पुदार बबरे बाहु द्ये दार,  
 ओ बमरी मोधे गामे गात्र दार हनुयत मार.  
 विसा इपत पारे वीर मने एरावरा वने;  
 दाष्टिया मने तरीया नावम आवे मो रागा,  
 बीरकी पीर काचा दग्ध साचा ॥ आ गोरी  
 पारवोही भाण; एगुरा मंत्र इधरी बाचा,  
 सत्य गुरुका मंत्र साचा.

विधी - इवानी ह्वायुं तावेना पुनर दोष तेना दोषा हीने  
 वर ओहा वागरी पडी गुणगने पुन हीने ते दोषने अस्वीकृत पार  
 मनीने वरमन्त्रा दाधे वागरीया वर तेना न्याय वरनी वर

## भुत हाटवानो भंत्र.

ओम् मन्त्ररकुं दिनी द्याहा. ॥

विधी - मन्त्रा उचर अस्वीकृत पार वरनी मन्त्रे वागरीन सा  
 अस्वीकृत वरनी अस्वीकृत सास्वीकृत मन्त्रा वर गुण वागरीन वरनी वरनी

## विधा निद्धि भंत्र.

ओम् द्वि वेद मातेभ्यो नमः-

विधी - सवा साध वेदा वर वरनी, वरनी वरनी वरनी वरनी  
 वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी  
 वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी वरनी

## વેપાર વર્ધક મંત્ર.

કાલી કંકાલી મદાકાથી સકલ મુંદરી જીવ્હા વ્હાલી,  
 ચાર વિર ભૈરવ ચોરાસી, તરતો પુર્ણ પાન મીલાઈ;  
 અવ ચોલો કાલીકી દુશાદ. ॥

વિધી—દરરોજ પ્રાતઃકાળે વ્યેંગા ઉઠી ન્દાઇ ધાઇ સ્વચ્છ કરી  
 પેદેરી ધીનો દીનો અને અગરમતીનો પુષ કરી આ મંત્ર ૪૬ વખત  
 જપવાથી પદ્મ રોગજ્વાર સારા થાતે, ને વસ્ત્રમીની લીલા સ્દેર થાય.  
 વેપારીની કામગીઆ, ત્રીજીરીઆ કે પેટામાં મુકવાનું મંત્રેલું લીજી અને  
 સવા રૂપીઆ લેઈ દીવાળીપર મંતરી આપીએ છીએ કે જે કામગીઆ  
 રાખ્યાથી ઇશ્વર પ્રતાપે ધરાકીપાણી સારું થાય છે, આ સવા રૂપીઆ  
 અને સારા કામમાંજ વાપરીએ છીએ.

## વશીકરણ મંત્ર.

ઓમ ऐं ह्रीं श्रीं स्वाहाः ॥

વિધી—ખડોતેર હગ્ગર વખત જપ કરી દસાસેન હવન કરવો  
 ને જેને વશ કરવું હોય તેનું નામ હેવું. એટલે તે વશ થશે, ને જ્યાં  
 સુધી આપણને હેખશે ત્યાં સુધી તેને એન પડશે નહીં.

## સ્રી પુરૂષ પ્રેમખંધન મંત્ર.

ઓમ પતી પ્રીયાય પદાવતી સ્વાહા:

વિધી—નિત્ય એકસાને આજ્ઞાર જપ કરવો. એમ જ્યારે જાખ  
 જપ પુરા થાય ત્યારે દસાસેન હવન કરવો એટલે ૧૦૮ દીવસે રજ  
 પ્રાપ્તી અવશ્ય થાય.

સર્વ કાર્ય શિદ્ધિ મંત્ર.

નમો સિદ્ધી વિનાયકાય સત્ત્વ શાદાળી સર્વ,  
ચિન્મય પ્રસન્નનાથ સર્વ શાસ્ત્ર વાચક કર્ણાય;

ઓં ઓમ્ સ્વાહા:

વિધી—આ મંત્રના પ્રારંભને આજ વખતે જ્યાં કરેલા અને  
જ્યાં જાતી વખતેજ વખતની સર્વ શિદ્ધિ પુર થાય તથા જે કામ અ-  
ન્યમાં બીજાનું દેવ તે પણ શુભ થાય તે સર્વે પ્રાપ્તિ આપક મંત્ર  
દેહ રક્ષક મંત્ર.

ઓમ્ પરબ્રહ્મ પરમાત્માને મય ચરોરે પારી પારી કુરુ સ્વાહા:॥

વિધી—આપજી કોઈ પણ પુરુષને તરફથી આ મંત્ર આરંભનાં  
કાં દેવ તેને તેના પદેલાં આ મંત્રનો ૧૦૮ વાર જાપ કરેલા જે જેથી  
આપજીને કોઈ પણ પુરુષનાં કાંઈ નહીં અને સંતોષનું કામ થાય.

પરદેશ ગમન મંત્ર.

ઓમ્ નમો અમૃતો દ્રુવે અમૃતે શ્રાવય શ્રાવય,

મય માન સન્માન લાભ દેહ સ્વાહા: ॥

વિધી—જ્યારે પરદેશ જાવ ત્યારે જામમાં પ્રવેશ કરતા પદચા  
જમજા દાખલી નીચા સાત શાસ્ત્ર સુખી આ મંત્ર સાત વખત  
અમૃતને તે સાત દુકાં ખાસી પછી તે શાસ્ત્ર તે જામના પાછે જે  
સાત દેવ તેને ખાસીથી આપજીને તે જામમાં ખાસીયા સાત થાય.

મન વાંચિત કૃપાનો મંત્ર.

ઓમ્ નમો સુર્યાય સરસ્વ કિરણાય,



કાંઈકા કુતી પો જાહે કાઢીમાં નાંખી રેલે, હાલે થાકે વારે પાણી  
 મોલી, મહાને કાઢી કાપવાથી મોડે, થાકે તે તાવે રાત્રી રાત્રી ઉપર  
 ચલાવેલું, કિમ સે કલુ કે કાલ-વખત કલ્યાણી એ કલેલી નેલે  
 અને, જ્યારે તે પાડોય કાંઈકે થાકે નહીં, ત્યારે કલકુડ, કે એ કલસી  
 મડું છે.

## સાપનું ઝેર ઉતારનાર ધાસ.

સાપનું ઘેટાણું જિવાય સાપનું ઝેર ઉતારનાર કિંક કલકુડ  
 ધાસ શિમાસામાં ધાસ છે. તેના વિષે ખરી ખબર ટોંચીયાર મહારી  
 મોડો અને નેળીયો નામનું સાપની કાંધે કાઢીયું નાનવર મિ મે જ  
 બાજુ નાંખે છે આ સાપનું પુષ્પજ પંતથી તપાસ કરતા નહીં મુ-  
 કામ દારીદ્ર્ય મહા મુશ્કેલીમાં હાથ આવે છે કે સાપાસાના દવામાં  
 કુતરી-કુતરી કે પાતરી નામે કિંક કલકુડ ધાસ ધાસ છે અને તેને  
 કાંચના કાંચાં કાંચીયા આવે છે તે પાસનાં રસ કરી રાત્રે દોષ  
 અને જ્યારે કોઈને સાપ કરે ત્યારે તે રસ આંખમાં આગળવાળી, નાકે  
 મુખાકાળી, કાંધે ચાપકાળી તથા પાછી સાંધે પાપાળી વતડાળી ઝેર  
 ઉતરી નવર છે. આ વનરપત્રી કલ સાપાસામાજ ધાસ છે તેટલા સાર  
 જે તેનાં રસ કરી રાખીને ચીસીમાં કરી રાત્રે દોષ તે ચીપાગામાં  
 કે વિનાગામાં પણ દામ આવે જે રાત્રી રસ કુતર નાવ તે તેની  
 મુશ્કેલી પડીએ પણ પાછી સાંધે શિમાસામાં પાપાળી રાપડો ધાસ છે.  
 આ ધાસ વનરમા કરતાં પાંડેલી મંચાલી રાખી રસ માલે રાખવો કિ  
 મુનવર દામ છે. કારણ કે આવેલી જડી છુટી ને રુકુ કરે છે તે દાનરે  
 રાંધવામાં ખર્ચે તેવારે કરેલાં આંધાંયા કરતાં પણ ઉત્તમ દોષ છે.

## વીછીના ઝેરની જડી બુટ્ટી:

કાચળાનાં લાડકાં, ખંનસિય, હરતાળ, કૈત્યનાં બીજ, ઝાંખી  
નીચે સરખા વજને લેઈ તેને મધ સાથે ખસડા કરી મોરબા લાખડા  
કંડપર ચોપડી ઝાંખડે સુકવી રાખવી-ન્યારે સુગાંઈ રહે ત્યાર પછી  
કામ પડે તે વખતે લાડકીનાં મુઠી વીછી મદ્યોદોષ ત્યાંથી કંખ તરફ  
લાવવાથી પીમે પીમે ઝેર નીચે ઉતરી જશે અને ન્યારે કંખમાં આવે  
ત્યારે કંખ ઉપર તે લાડકી ચોપીવાર રાખવાથી કંખમાંથી પલુ ઝેર  
જળું રહેશે. આ લાડકી કંખ ઉપરથી ઉંચે ફેરવવામાં આવે તો વી-  
છીનું ઝેર મદ્ય થાડે છે, વાસ્તે મદ્યોદોષ ત્યાંથી ફેરવતાં કંખ ઉ-  
પર લાવવી કે વીછીનું ઝેર નીચે ઉતરે.

## વરીકરાણુ વિધા.

૧—નીકામગ, મુગજ તથા કાચો અથર સરખા વજને લેઈ  
પોતાના ચરિત્ર પુષ કરવાથી મોટા લોહ અને રાજ્યવાસને મોઢ પમા-  
ડી ચકાસ છે.

૨—નુગલીના બીયાનું મુરબા કરી તેને સદરેલીના રસમાં નેજ-  
વીને આગિત્યવાર ચાટતે રહીયો તેનું તિલક કરવાથી સર્વને મોઢ  
પમાડવા છે.

૩—હરતાળ, આલમખ અને મોરોચ્છને ઢોળના રસમાં લાકડી  
લીકા કરવાથી સર્વ લોહ મોઢ પામે છે.

૪—સીંદુર, કેસર, મોરોચ્છને આખલીના રસમાં મિજાવી તિલક  
કરવાથી સર્વ લોહ વસ થાય છે.







અન્યમ સુખીત્વન આ વિવા અન્યથી ફેરવીકે પામવ જણાવે. પામિવ  
મર્યાદા, બાકી આમાંથી સગાક પુત્રના વિવા અંગામ કરનાર કાંઈ જમ્મ  
આજન્મક મિત્રથી રાકે જેમ તરીકે.

## અભીસિદ્ધિ અથવા અમૃતસિદ્ધિ.

કેવલજ્ઞ મતના આજ્ઞા શ્રુતિ કે મુલીપામાંથી બીજી ભાવનું જાક  
કે જેવું છેવી વીકરે તેન જે પ્રાકમાંથી તે છેવે દોષ તે જાકના વાં  
કે કહેવામાં આવે છે જેમકે વડના આજ્ઞા પદમાંથી આગળીનું આક  
કેવી વીકરપુ દોષ વેલ તે આગળીનું જાક વડનાં આકરો વડા કહેવાય છે.

અર્થેશ ૧ કી—જે દરમ અગળીની વડાવને અગળીનાંક જેવક  
દોષ તે જમ્મને કીવડનાંક જાકનાં વડાં આવી તેવા રક પાંચથી બીકે  
જાકને તે જેવે પુત્ર અથવા પુત્રી કાવ અંગે તે રક આ પુત્ર અથવા  
પુત્રીન જાકને તે તે મુલકાન અંગ જાકવાન કાવ તેવક કદાચ  
જાકવ તે કાવડાન ન હ કાવ.

અર્થેશ ૨ કી—જાકે આગળી વડાવને અગળીનાંકના પાક  
દોષ તે જાકને કાવડાનાંક વડાં આવાન ન કીક-૨,૫ કી કે કાંઈકીક  
મુલીપ ન અગળી કાવ નકા વડ તેવક કાક ને વડા કાક કાકે જાક  
પાંચ વેલ કીક મુલક વડી કીક-૨ કાવડાન કાક-૨.

અર્થેશ ૩ કી—જાકે વડાવને અગળીનાંકના પાક દોષ  
કી જાકે કાક-૨ કીક-૨ કાક-૨ વડાવને અગળીનાંકના પાક કાક કાક  
કાક-૨ કાક-૨ અગળીનાંકના પાક કાક-૨ કાક-૨ વડાવને અગળીનાંકના  
પાક કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨  
કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨ કાક-૨

અર્થેશ ૪ કી—જાકે વડાવને અગળીનાંકના પાક કાક

પ્રયોગ ૨૦—પૂર્વાશા નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો ચોથો દેવ તે દીવસે આજીવના જાડનો વાંઘે જાતી તેને માથે રાખીએ તો અન્ન દિવસમાં માન મળે, વહેવારે વધે, અને દારે નહીં, તેજ વખતે તે કષ્ટેસના જાડનો વાંઘે જાતી આખરાના તેજમાં મેળવી અન્નને રૂંધે, સર્વો વ્યાજામાં રહેલ વધે.

પ્રયોગ ૨૧ મે—ઉત્તરાશા નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો પેચ દેવ ત્યારે જન્મ જાડનો વાંઘે તેજમાં મુકીએ તો તેજ અમુદ થાય દીવસે નાશ જાડનો જાતી તેજો જુદો કરવો અને ચાંખાના પત્રોને ચોપડી સોનીની બહીમાં મુકી તેને ગરમ કરી પડી જાડરીના રૂપમાં રાગાળી સોનું થાય.

પ્રયોગ ૨૨ મે—જયજ નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો પાંચ દેવ તેજ વખતે લીંબડના જાડનો વાંઘે જાતી તેનું પ્રીતિ ચુરુ કરવું અને લીંબડની લીંબડીની તેજ તેની અડ નાના લુગડી કરવી તે લુગડીમાં તાંબાના પત્રોને પાંચાં અઢીમાં જુલ તપાવવાથી માણું થાય.

પ્રયોગ ૨૩ મે—પરિજા નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો પાંચ દેવ તે દહાડે નવ આશિ પાડવનો વાંઘે જાતી જાડરીના રૂપમાં પીવાથી સરિત સંપૂર્ણ નિરાંતી થાય.

પ્રયોગ ૨૪ મે—આશિજ નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો પાંચ દેવ ત્યારે આમળાના જાડનો વાંઘે જાતી જાડરી અથવા મેસના રૂપમાં જાડીને માથે ચોપડાળી માથાના સર્વે ગાન મૂકી જાય.

પ્રયોગ ૨૫ મે—જ્વાં બહુપા નક્ષત્રને અમૃતસિદ્ધિનો પાંચ દેવ તે દિવસે ખડકાળા જાડનો વાંઘે જાતી તે દાઢ આખવાથી દર-સને રાગ જાય.

## જમીનમાં દાટેલુ ધન જોવાની કળા.

૬—જો જમીનને એવું કાચક, જમણાં ચિત્તેરે ચિત્તેરે પડીએ  
દનેમાં પાણી ખેસતાં હોય ત્યાં આચળ પડેા હોય.

૭—જો, દેખતાં, જ્યાં અને જીંમ કાંતુમાં જે સ્થળની પત-  
સ્થિતિ વચન કાતુવા જોવી જીંમથી રહેતી હોય ત્યાં પણ પત હોય.

૮—જો જમીને કાંતેને કાંતેને પડે હોય જ્યાં તેને પાંચે ઉપર  
જતાં બે સામાન્ય ચર્ચ મહા હોય તે જમીનમાં પત હોય.

૯—જો વચ્ચા કાંતે દારીની કુંડા આકારની વચ્ચાકુંડા હોય  
તે મારેથી લાચ રસ દપડવા કાંતે હોય ત્યાં આચળ પત અપવા  
કાચવાના આકારવાળી, કાચવાના આકારવાળી, જાંડવાના આકારવાળી,  
કાચવાના કુંડાના આકારની કે કાંડે વચ્ચાકુંડા હોય, કાં તો જાંડ કે  
માંડવાના આકારની હોય તે જમીનમાં પણ પુષ્કળ ધન દાટેલું હોય.

૧૦—જીંમ કાંતવા પ્રયત્ન તાપરી પણ જે જમીન મરમ થતી  
નથી, તેમ જોને જાળીને ચર્ચ ચર્ચ કે કાચવાળી, જમીન નથી તે  
જમીનમાં કાંતેથી કાંતે પત જાળી.

૧૧—જ્યાં પાસ હાંમણાં કાંતેને કાંતે રહેતું હોય, તથા જે  
જમીન પાસ ગાંધા હોંડવાથી ખાંડ જતી હોય જ્યાં જીંમ રહેતી તેવું  
તે તેવું નગર આવતું હોય તે જમીનમાં પણ પત હોય.

૧૨—જો કાંતેને વચ્ચાકુંડા ન જાળી કુંડામાં તે કાંતે ત્યાં આ-  
ચળ વચ્ચાકુંડા રહેતી જાળી તે જમીનમાં પત હોય.

૧૩—જ્યાં પુષ્કળ કાંડ હોય જ્યાં પણ દરેક કાંડે કાંડે  
પડીએ ખેસતાં હોય ત્યાં પણ ધન હોય.

૧૪—માટીના કાંડ વચ્ચામાં ગાંધા જાળી કાંડે કાંડે તે જમી-

ਅੰਤਰਿ ਮਨਿ ਆਇਓ ਭਾਇਓ,

3. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

明倫彙編 家範典

[illegible]

2013 441 441 441

[illegible]

સેને એક આંખથી જાણના લેખ હરી હારે મુકવવું. બાદ જોનાં  
પુણે મોટી તેમણેની જે દુધ (નીક) નીકળે તેનાથી તે નગ કરી જરી  
તેના પેટપર દપડું ખેંચી ચલુ દિવસ કાપી નાખમાં મુજી રાખવો.  
બાદ જાણનામાં પુરવેલ એકવીસ દિવસ થવા બાદ બહાર ઠાંડી તાપમ  
એક દિવસ મુજી રાખી તેમાંનું દપુર ઠાંડી લેઈ કાપુર બરવાના વાસ  
બુમાં જરી રાખવું, આ દપુર અનુસ પ્રમાણે થાયછે એમાં સંશય નથી

### બનાવટી કસ્તુરી.

હાંડુદરીનું હીલું મામડું એક જામ, કોટ જે જામ, નાગરમાં  
ચલુ જામ, નખાયા ગાર જામ, બાવચા પાંચ જામ એ બધુંમ્મી એક  
કરવાથી કસ્તુરી સમાન પદાર્થ બને છે.

### બનાવટી હાંચિયોડ.

દરનાગ, પાને, અને મુદમધક સમ જામ કોટ મુરજુ ક  
વાલુકા વચમાં પકાવવો.

### બનાવટી ગામુ.

લોખંડા બુધાને મહુડના રસમાં ખગ્લ કરવો, બાદ જાળા  
રસમાં આગ પ્રદર ખદર હરી તેની પોદલી હરી નેપાળાના દગલા  
મુજી રાખવી, સાળ દિવસ દસા રાંડી તેમાંથી દાડી મુજમાં લુક  
રાખવી. જેથી તે પેાખડનુ પાકું ગાંજુ થાય છે જે કમીથી પોદા  
પામવુ નથી.

### બનાવટી કસકડ.

કાંદાનુ મુગ્ગુ ઘોરના દુધમાં મગ્ગન હરી મુકવવું, આ પ્રક  
સાગ વખત હવુ બાદ રીંગુ આરાગી તેના દશમાં જાળે ઉ  
મુરજુ ગાંખા તે નીનુ નિકાળા (દરમાં, ખદમાં, અને આંખમાં)





પણ તેનેથી એક છાત્રી યાત્રીમાં નાંખી. અંગારાપર મુકીને સંપત્તિ પાણી ઉઘાડી નાંખવું અને નીચે રહેલો જુઓ સારા માટલીમાં બારી સખત છુગમારી તેપર મીઠું અથવા સાબ ચોંટાડવી. બધારે બોલ્યો ત્યારે આ છુગમાંથી અદીલોણા જુઓ લેખ તેને ૧૧ થોડ ગરમ પાણીમાં નાંખવો. એટલે જે દેઠાણે દુધ ન મળે તે દેઠાણે દુધની જગ્યા સારસો તેમજ આ, અથવા કાઠીમાં પશુ દાઢ આવશે. આરીત પણીજ ઉતમ છે બનાવદી મેતી.

સંખતરમ, લીંગચોટ, કમળનાં પુલ, મોટા માઝલાંની આંખો, અને અનેક વખત મીઠું મુદ્દ કરેલું અખરખનું અતિ ખારીક મુરલુ જે સરવે એકજ ખરચ કરી તેનાં મોજાં મેતી કરી એક એક મેતી એક એક વચ્ચમાં નાંખી નરનની પીપાએલી ધેરી, અગર ખકરીના દુધમાં ( ખરેટામાં ) તેમને એક રિવસ મુખી પકાવ્યા બાદ સાથે ઘાઈ નાંખવા.

### કપુરનાં પ્યાસાં

મારીના બે જ્વાંસાં ઘાવી તેમાંથી એકમાં કપુર ભરવું અને બીજાંને તેનીપર ઉંધા દાઢી ને બેઢીની સપિંઆ ધઉંના લોટની ચારીથી જરાજરા રીતે બધ કરી લેવી. બાદ તે જ્વાંસાંને એક નાના મુલા કિ-પર અગર બે દોસ ઉપર મુકી તેમાંની નાંખે એક 'કાટીયું' મુકી તેમ. કપુરના વચ્ચન જેટલ ધી જગી દીધા સગમવાવો, જેથી નિએલા 'પા' લામાંથી કપુર ઉઠી જઈ ઉપરના પ્યાસામાં તેનું પ્યાસાના આકાંઠે થક બધાક જશે. મારે બધારે દીધા બગી રહે ત્યારે જ્વાંસાંને ઉનાઈ રોષ દેલ થવા બાદ પુટા પાટી ઉપરના મારીના જ્વાંસાંને આરનેથી દેહી નાંખી તેમાંના કપુરને જ્વાંસાં લેક લેવા.





શુદ્ધ નાંખી તે પર પારો નાંખી તેના પર મીઠું નાખવું. પછી તે પર એક પ્યાઝા ઉધા દાંડી તેની કાનારમાંથી, પરન ન જાય માટે પકેના બીના આઢાપી તેની સપિઓ બધ કરી લેવી, બાદ તે કઠાઈમાં પાણી ફેરી નિચે અગ્નિ સગમાવવો, પારો મીઠુને લાગ ચાલ ત્યારે કઠાઈ ઉતારવી. બાદ તેની ધ્રુવનુસાર વસ્તુઓ બનાવી સુકવવી, મુઝાવાબાદ ડેઝાપત્રમાં બઝરીનું મુઝ બરી તેમાં પાણી ચીજે નાંખી પકવવી; નેથી તે સ્વચ્છ સફેદ રંગની બની રૂપા સરખી દેખાશે.

### બીજી રીત.

પારા અને કઠાઈને ખરણમાં નાંખી દેવચંપાના દૂધ સાથે ખરણ કરી તેઓને અગ્નિપર મુકી રસ કરી જેવો આકાર બનાવવો હોય તેવા ખીયામાં રેડવાથી રમકડાં તૈયાર થશે.

### ત્રીજી રીત.

અગમીના તેલને ઉકાળી તેમાં પારાને જરા ગરમ કરી નાંખવાથી પશુ બાપી જાય છે. બાદ તેની જોઈએ તે ચીજ બનાવવી.

### ચોથી રીત.

પારાને અકાશના તેલ સાથે ખરણ કરવાથી જામો જાય છે. બાદ તેની જોઈએ તે ચીજ બનાવવી.

ઉપરની ત્રણે રીતોથી થયેલી ચીજોને વધાઈ કાણુ કરવી હોય તો ફેરલાક દિવસ સુધી લીંબુના રસમાં ડુબાવી રાખવી.

### મધકનાં પ્યાઝાં.

પાઝા કપુરનાં પ્યાઝાં બનાવવાની જે રીત લખી છે, તેજ રીતથી મધકનાં પ્યાઝા પશુ બનાવવાં, તકાવન માત્ર એટલોજ કે તેમાં કપુરને બદલે મધકનો ઉપયોગ કરવો.







ઉ. એકાદશી સુગંધિત સ્ત્રી પેરીની અંદર મધ્ય ભાગમાં દેખાતું છે. તેમાં પેત્રેજ સમાઈ સહી એકલી જગ્યા હોય છે. જનવરો કપાળી આવ્યા અને સ્ત્રી પેરીમાંથી રેતી રીતે દેખાઈ તે આડીપન્થ આવ્યા પુણ્ય કરવામાં આવ્યા પછી, પેરી પૂર્ણ રીતે ખાલી દેખાડતી પડે છે અને તે રેતી રીતે પાછીમાંથી નાહી મધ્ય તેજ માત્ર આ રમતનું સ્વરૂપ છે કે જેનું નીચાડરજી કરવાનું છે.

પુણ્યસી—પેરીની ઘરઆતના પ્રયોગમાં જે ઉદ્ધા આમ તેમ અમર કાપર નીચે દહાવવામાં આવે છે. તે જગ્યાએ પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓને રાખવામાં આવે છે અને ઉદ્ધાઓ આમ તેમ દહાવવામાં આવે છે અને તેના આગળા હાંદમાંથી જલદાર ખેત્રી કાઢવામાં આવે છે, આ ખેત્રનું ખીખું સાપન સ્ત્રી પહેલેથીજ પછવાડેના હાંદજીને ખાંધી રાખવામાં આવે છે. અને જે વખતે પેરી દેખાડવા માટે ઉદ્ધા કરવામાં આવે છે વખતે પાઠનું ટાંછું નીચે નાખી દેવામાં આવેલું હોય છે. જેથી આડીપન્થ પૂર્ણ રીતે પેરીની આરપાર જોઈ સકે છે. ખરી રીતે આડીપન્થને જે મઝા દેખાડવાની છે તેમાંથી અદકારવામાં આવે છે કારણ કે આમમયથી પાછલુ પાસજી નાખી દાંધલું હોય છે.

ઉપર કહી મધ્ય પ્રમાણે આગળનું હાંદનું ઉદ્ધાડવામાં આવે છે, તેની પહેલાં પછવાડેનું હાંદનું નીચે પાડી નાખવામાં આવે છે. અને જેનું તે હાંદજી નીચે જતપ છે તેજ વખતે તેની સાથે સ્ત્રી નીચે જતપ છે અને તે હાંદજીને વગમી રહે છે. અને તે વખતે આડીપન્થ આગળનોજ ભાગ જુઓ છે જે વખતે પેરી ઉપાડી હોય છે તે વખતે તેના આગળી ભાગ દેખાડે છે. તેમાં આગળના હાંદજી ઉપર સ્ત્રી છે. અને જનવરો ખનને જાણના ઉદ્ધા ઉપર માત્રમ પડે છે આ દેખાવ ધણેજ અસરકારક છે.































તેથી તેમ દેવામાં પણ સુદમ કારણે વિશ્વમાન દેવાં જ જોઈએ,  
એ સ્પષ્ટ છે. એક મનુષ્યના હાથની રેખાઓમાં અને બીજા મનુષ્યના  
હાથની રેખાઓમાં ફેર પડે, એ આપણે બે ચાર મનુષ્યના હાથ તપા-  
ને જોઈશું તો જણાશે જ.

તેપણ કોઈ પણ બાજનનો પૂરેપૂરો વિચાર નહિ કરનાર કેટ-  
લાક મનુષ્યોનું એમ કહેવું થાય છે કે, હાથમાં જે રેખાઓ પડે છે  
તે હાથને ઉપાડવાથી, બંધ કરવાથી તથા કામ કરવાથી પડે છે. પણ  
તેમનું આ પ્રમાણે માનવું કેટલું અવિચાર ભરેલું છે તે એક બે  
દર્શાવથી જ સ્પષ્ટ થશે. કોઈ કોઈ મનુષ્યોના હાથે લકવો થાય છે  
બારે તેમનો ખજાનુંડીનો આજો હાથ ચાલી શકતો નથી પરંતુ તે-  
મના હાથની દયેલી ઉપરી શરે છે તથા બંધ પણ થઈ શકે છે. છતાં  
તે દયેલીમાંથી પૂર્વે જે રેખાઓ હતી તેમાંની ઘણી ખરી જતી રહે  
છે એવા કામકામો પણ ક્વચિત્ ક્વચિત્ બનેલા છે. તેથી જો આ  
હાથની રેખાઓ માત્ર હાથને ઉપાડવા બંધ કરવાથી જ પડતી હોય  
તો પૂર્વોક્ત લકવાવાળા મનુષ્યોની દયેલીની રેખાઓ જતી રહેવી જો-  
ઈએ. વળી ઘણી મધ્યમ વર્ગની સ્ત્રીઓ કે દગવાખાંડવાનું તથા એવું  
જ બીજું મનુષ્યનું કામ કંઈ છે તેમના હાથમાં કામ કરવાથી જો  
રેખાઓ પડતી હોય તો કદાં દગલો રેખાઓ પડતી જોઈએ. તથા  
જો સ્ત્રીઓ શીમાનું કુળની છે અને તેમને દગલો ખાંડવાનું કામ કર-  
વાનું નથી તેમના હાથમાંથી કામ નહિ કરવાને લીધે ઘણી રેખાઓ  
ખૂસાઈ જતી જોઈએ. પણ તે પ્રમાણે યત્ન જોવામાં આવતું નથી, તે  
એ જ બતાવે છે કે ઉપાડવા બંધ કરવાથી તથા કામ કરવાથી હા-  
થમાં રેખાઓ પડતી નથી પણ કોઈ બીજા સુદમ કારણોને લઈને જ  
તે જન્મથી પડેલી હોય છે.



૭. તે મહાભક્તિ (Phrenology) મનુષ્ય તેનું મહાભક્તિ જેને  
 અને તેના જોડી આપે છે. તે જ પ્રમાણે તેનામાં રહેલા ગુણ દેવો  
 તેની આધુનિક જોડી પણ તેનામાં પ્રતિબિંબિત થઈ શકે છે. અને  
 તે જ પ્રમાણે તેના આધુનિક રીતોમાં જોડીને પણ સામુદાયિકતા અને  
 જનતા તેના આધુનિક વર્તણૂક સાથે જોડી શકાય સમર્થ દેવ છે. તો  
 તે જ મનુષ્ય પાસે જેવા આધુનિક સ્થિતિ છે તે પ્રવૃત્તિ અસર  
 તેના સંસ્કૃતિ પ્રત્યેક સ્વરૂપ સુદૃઢ આપવ અને પ્રત્યેક પરમાણુકરણ  
 થાય છે. અને તેથી જ મનુષ્યનું જીવનમાં નવા જન્મમાં આ પ્રમાણે  
 થતા ફેરફાર ઉપરથી જાણી શકાય છે. અને તેથી, જેમ સામુદાયિક આ-  
 દિ વિદ્યામાં આધુનિકતાનું ગુણ છે તથા પાયા વધારતી છે એમ જ કહે-  
 વાનું મનમાં જોડી સાદસ કહે છે તેમજ કહેવું તત્ત્વ જ જોડી છે.  
 આ જોડી વિદ્યામાં આધુનિક રીત સ્વરૂપ જ રહેલા છે અને તે  
 વિદ્યામાં કદાપિ અસત્ય થઈ શકે તેમ નથી જ. આ સામુદાયિક આદિ  
 વિદ્યામાં અભ્યાસ કરવાથી સંસ્કૃતિની અતિ સુદૃઢ રચનાનું જાણ થાય છે,  
 તથા તેમાં રહેલા સંસ્કૃતિ-અભ્યાસ તેની જોડી ઉત્તમ પ્રકારે વ્યવસ્થા કરે  
 છે, જે જોડીને આજે તથા આજે પણ જોડી રહેતા જ નથી.  
 મનુષ્ય જે સુદૃઢનું જીવનમાં વધે છે, એમ જ કહેવાય છે તેનું  
 સ્વરૂપ આ સામુદાયિક તથા મહાભક્તિ આદિ વિદ્યામાં વ્યક્ત કરે છે. આ  
 સામુદાયિક વિદ્યાથી મનુષ્યોને ધર્મ જ જાણ થવાનો સંભવ છે એમાં  
 કંઈ જ શંકા નથી. તેનાથી મનુષ્યમાં વિદ્યા દેવ, આજે, આજે  
 તથા પ્રજા વર્ગોની પાસેના કેટલી અનુકૂળતા તથા પ્રતિજ્ઞા છે તે  
 જાણી શકે છે. અને તે જોડીને અનુકૂળતાની પ્રતિ તથા પ્રતિજ્ઞાતાને  
 પુરવારથી જોડી શકે છે. તેથી આ વિદ્યામાં વધારવામાં દેવદા-  
 ન કરનાર મનુષ્યો જેમ તેને મનુષ્યોની પાસે થવામાં કારણ માને છે.













જન રહે છે, આમાં છે તે જનસમાજને તે જાર, વેપોગી અને  
 વિનાશી વાવ પડે.

અને વાચોને સુસ્તીએ લીધે, જે વાંચતી વખતે હેરા મેલ  
 ઉપરતું ખાઈ આપતું અને વાતવાર મનન કરતું બિદ્યુત નહિ  
 પણ સરે ઉપર પુરતું ખાન આવી દરખાઈ તપાસતા રહેતું, ત્યાં તેથી  
 જાતા જતાંઉપર પણ મરોત્તર બસ આવી તે વાદ રાખવા; આમ કે  
 રાખી વાંચનારા આ વિદ્યાના સાસ મદિતવાર પડે. કેટલાકે કહ્યું  
 આ વિદ્યાને પતિને માત્રી તેના ક્ષાત્રથી બેનસીબ ન રહે. તેને માટે  
 એક વિદ્વાન કાકડે જાતિ અનુભવથી જે અભિપ્રાય જણાવ્યા છે તે  
 નીચે મુજબ:—કાકડે દારકાલીન કે જેનો જન્મ સને ૧૮૦૦ માં  
 થયો હતો, તેને સરકારના મિસ્ટીટરી ખાતામાં લાંબી મુદત સુધી ધણી  
 અમીની રીતે ચેકરી કરીને પેન્શન મેળવ્યું હતું. તે કમકમ પેતાની  
 હર વર્ષની વેને આ સુરવિદ્યા સજાથી જાણવા અજાણનાર ચૂકસને  
 જણાવે છે કે:— "આજ ગાલીસ વર્ષે થયાં તું આ વિદ્યાથી જાણીતો  
 છું, અને તે દરમ્યાન આ વિદ્યાની તું ધણા અજમાયેશો કરી ચૂક્યો  
 છું; અને તે મુદતમાં આ વિદ્યા મેં ધણા પુરોવાને સિખતી છે, માટે  
 આ દુનિયાના એક જાણવાની વિદ્યા સર્વે રોકને સિખવતી પડે છે."

આટલા ઉપરથી આ વિદ્યાની ઉપયોગીતા સૌને સારી પેટ સ-  
 મજાશે, અને તેના ખરાપણા માટે ખાતરી સકામિ અને કુતરો કરી  
 આ વિદ્યાને રોમ ધતિને નાહો માનનાં, જનની રીતે તેનો લાભ લેશે  
 અને લોકોને આપશે: એવી આમાં વાચોને વિનંતિ કરીએ છીએ.

૧ સુરવિદ્યા એટલે સુરતું જ્ઞાન તે શું છે ?

સુર એ છે, સીપા-જમણે Right Respiration અને













દિવસી માને છે, તેથી માણસને આખી દહાડો પોતાના કામ 'ધધા-  
સર દેરાન થવું પડે છે; તથા આરામને માટે ધુરસદ મળતી નથી  
( ૪ ) બેઠે સુર આશ્વચનો વખત પાલ્લું કરીને સાંજનો દોલ છે.

૬ કવખતના ચરનો હેવાલ—માણસ રાતે મીઠા સુરમાં  
સુવે અને કાળા સુરમાં ઉઠે તો તે દહાડે તેને પ્રતેદ મળે છે; અને  
તે દહાડે આનંદમાં ગમ્ય છે. તથા તેનું ધાતેનું કામ પાર પડે છે.  
ચળી સીધા સુરમાં સુવે તે ગતે તેની કિંધમાં કાલે પશુ દરકત અ-  
થવા ખવડ મળી નથી વળી તે કિંધમાં પાલ નુસિવાર રહે છે. ( ની-  
ધા સુર રાતના છે સ્નાન વાગ્યાથી ૧ નાનું નાના નુધી આવે છે ૫  
કી ખાસાત ગમ્ય છે ) પશુ નાંધા સુરમાં નુત્રા પડી ઉઠતી વખતે  
પશુ નીધામ નાંધાવતા મેલ નો ગળાનું કે આંગે કોટ પશુ દ  
રકત થઈ તમા નાના ને આ ના નુત્રા પડાયા કો નો ગળાનું  
કે આંગે કોટ પશુ કામમાં રાતે મળે પશુ ગતે નાંધા સુરમાં  
નુત્રા પડે નુત્રા પડાયા કો પશુ ઉઠતી વખતે કામો સુર આવતો  
રોલ નો ગળાનું કે ધાતેનું કામ પાર પડે, પશુ નાંધા સુરમાં કિં  
નો ગળાનું કે આંગે ધાતેનું મળે તથા નાંધા બેઠી પડે અથવા  
નો કોટની આશ્વ મળે તથા નાંધા પડે આંતરી વખતે પાછો  
કામો નાંધા નો ગળાનું કે કોટમાં કે નાંધા થઈ નહિ

કિંતુ આને કાળા નુત્રા પડે તો નો ગળાનું સાંગે આ  
વાગ્યા નુધી આવે કે આ નુત્રા દુત્રાનો કિંધને ધાતો દરકતો થાય  
છે ધાતુ ખવડ અને મળે તથા આંગે નાંધા સુરમાં  
સુરને કોટ કામમાં નુત્રા કિંતુ નાંધાનું કે ગતે કોટ પશુ નુસિવાર  
અથવા અથવા માંની માંની પડે તથા આ સુરમાં કોટ પાલ



રહેલું નથી; માંત્ર ઘેલાં માણસોના આ બે સુર પાલું કરીને આગે દહાડે ચાલે છે, તથા કોઈ વખતે રાત્રે પણ ચાલે છે. જ્યાં જ્યાં સુર ચાલી રહ્યા પછી સીધા સુર આવતા હોય, તો તે વખતે માણસને મોઢી, મોઢી આથા ઉમેદના પથારી (ખાલી વિચારો-તરંગો) ઉત્પન્ન થાય છે. પણ જ્યાં જ્યાં સુર ચાલી રહ્યા પછી પ્રભો સુર ચાલે, તો તે વખતે નાણુધાન્ય, દિવંગીરીના અને આમણા પાણકા વિચારો પાદ આવે છે; પણ આ વિચારો માણસના મનમાં થોડીવાર રહી પાછા જતા રહે છે.

૮ સુરનો ચોક્કસ વખત—પ્રથમ સુરનો વખત-પાઠલી રાત્રે પણ વાગ્યાથી જાપારના ૧૧ અથવા ૧૨ વાગ્યા મુખી ચાલે છે, તથા જાપારના એક વાગ્યાથી તે રાતના સાત વાગ્યા મુખી ચાલે છે. બેઠે સુરનો વખત પાલું કરીને સાંજે ચાલે છે. સીધા સુરનો વખત સાંજના ૭ સાત વાગ્યાથી પાઠલી રાતના પણ ચાર વાગ્યા મુખી ચાલે છે તથા પાલું કરીને જાપારે જમણી વખતે ચાલે છે. જે આદમીના સુર ઉપર જતાવ્યા પ્રમાણે આવતા હોય, તે પાલું કરીને મુખી અને તન-કુસ્ત રહે છે.

૯ કાળા સુર (ચંદ્રનારી) માં જનતા જનાલો-  
 (૧) રાતે અથવા દિવસે ખાલું ખાકું હોય, તો પાલું કરીને પથારી નથી. (૨) કોઈપણ કામસર જ્યારે ગયા હોઈએ, તો તે પર પાંચ વિના રહેલું નથી, દિવસે. (૩) રાતે કે દિવસે મુઠે, તો તેને ઉંઘ ખોળવા આદમી નથી. (૪) સુઈ રહ્યા પછી જ્યાં સુર ચાલે, તો તેને વખત મુખીમાં આવે છે દિવસે. (૫) રહેલા વિચાર, વાત અથવા કામ પાલું



આમ્ય કર તે માણસ હંમેશાં સુખમાં તથા આનંદમાં રહે છે. સતે,  
 ૧૧ મુરબી બનતા અંકરમાત્ર બનાવો—આ મુરો નિરે  
 ટેલીક કહેવતો ઉપરથી જે આધાર મળી આવ્યા છે, તે વાસ્તવ-  
 સીંખાવી કરવાને નીચે પ્રાદ કરી છે.

(૧) આપણા સોળા ટેલીક વાર બોલે છે કે:— વખત કવખત  
 પ્રાપ્તિ માર્ગ કદીમિ નહિ આમાં જે 'વખત કવખત' શબ્દો છે, તે  
 શબ્દો મેળા છે; ક્યારે કે હર માર્ગ વાચતું ચાલતું તે સુર જોડને ક-  
 સું જોડે. (૨) ટેલીકવાર બે બેસાડી કંઈ બેસ કરતા હોય અને  
 તેમના બને સરખા સિબેલા હોય તોપણ એક પોતાનું કામ બરાબર  
 બળવી શકે છે; અને ખીજો જરા લથડી જાય છે. આનું બણીવાર  
 બને છે, તેનું કારણ એ છે કે તેનો આધાર સુર ઉપર છે; ક્યારે  
 કે આગળ સુર બરાબર ચાલતો હોય છે, ત્યારે ખીજનો તેથી ઉલ-  
 રોજ ચાલતો હોય છે, અને તેથીજ કરીને એ પ્રમાણે સારાં આમાં  
 પત્તિભાગ નિપતે છે (૩) માર્ગ માણસો ટેલીકવાર યુગ્મામાં રહે છે,  
 સેમજ ટેલીકવાર ખુસીમાં પણ રહે છે. અને જેમ પેલાં ચેપ્ત મારે  
 છે, તેમ ટેલીકવાર ડાપણની વાતો પણ કરે છે. હવે જુદે જુદે વ-  
 ખતે આ જે જુદી જુદી વાતો બને છે તેનું કારણ પણ સુર ઉ-  
 પરથી સમજાવતું છે. ક્યારે કે તે સીધા સુરમાં સુગ પાડી ઉલટા સુ-  
 રમાં ઉઠે, અને આવ્યા હદારો એજ સુર આવે, તો તેનો હદારો ખુબ  
 મિલજમાં જાય છે; પણ આ પ્રમાણે ટેલીકવાર બને છે પણ સુર  
 એક પાડી એક એમ બદલાયા કરે, તો તેથી ઉપર લખેલી ખીજા  
 બને છે (૪) ટેલીક વાર ચાલક તથા હુલિયાર માણસો કે જેઓ  
 ટેલીકમાં સારે કામ બળવી શકે છે. તેઓ પણ ટેલીકવાર નહીં





સ્ત્રી પાછો, આવી રીતે ક્વા ઉપર પેણું સુરની અંસરે થયાનાં બધું  
 સમકારિકં દાખલા છે. પણ તે જ્યાની તેમની લીધે અને પ્રાપ્ત  
 નથી કીધા. (૧૩) વળી આજળ 'વખત કવખત' વિરે કહી ગયા, તે  
 મેળે બધા લોકો બપોર, સાંજ તથા રાત એનો પણ વહેમ રાખે  
 છે. એટલે તેઓ કહે છે કે, એ વખતે કોઇ કાંઇ ખરાબ વાણી બોલે  
 અથવા તે કંઈક કંઈક કે લગાઇ બખેડે કરે; તે તેના બધું  
 લોકોને ધિકાર હોય છે. ખરેખર! આ અધિકાર વાગળી છે, પણ  
 તેઓ તેમ ધારી કરે છે! વહેમ યા કોઈ બીજા કારણથી, તે કંઈ  
 માત્રમ પડતું નથી. પણ આ વાનમાં સાહારન એટલીજ મળે છે કે  
 ઉપર લખેલે વખતે (બપોરે, સાંજે તથા રાત્રે) માણસનો સીધા સુર આ-  
 લે છે, કે જોમાં દરકાંઇ સારી અથવા માડી વાણી નિકળી હોય, તે  
 પ્રમાણે બન્યાવિના રહેતું નથી. બપોરે કોઇ રજતું હોય, સાંજે કોઇ  
 ગાળ હેતું હોય અથવા રાત્રે કોઇ કંઈક માગતું હોય; તેવિરે બધા લોક-  
 કે એકબીજાને સિખામણ દેના તથા ધિકારના બોલ બોલતા જાય  
 છે:— 'બપોરી વખતે' સાંજ 'દેવા વખતે' અથવા 'રાત પડ્યે'  
 'જે' અવર' હોય તે રહે, ગાળ દે, અથવા કંઈક માગે. એટલીક-  
 વાર નાદાન વચના ઉકરા જીજ નાચાર માણસને હેરાન કરે છે,  
 ત્યારે ધરમ્યા સિખામણ દે છે કે:— "કવખતે કોઈ હાલ-નિઆસ  
 મૂકે તે ખરાબ, માટે આપણે એમ ન કરવું."

૧૨. સર સંબંધી વધારે વિગતો—મળી નાડી ઘંઝ તે  
 મંદની છે, જમણી પીગળા નાડી સર્પની છે, અને સુરમણા બે નસો-  
 સંમાંની તે સંસુરપ છે, અને સંજ તે હુંસરપે છે. હંસમાં હંમર છે તે



કરે-દુરમન છતે સુધને વિને જતાં જે નાસિકાનો સ્વર આવતો હોય, તે પછી આગળ માંડીને આવવું; અને બીજો સ્વર આવના હોય તો આગળ હાં ગણું ના બરવું, પછી બરરે હોય તો બીજા સંજાથીને આગળ કરીને આવવું.

૧૬ સ્વરના આસવા ઉપર રોગી પ્રશ્ન—પ્રથમ ધ્રુવ સ્વર વહે પછી થોડો થોડો પૂર્ણ સ્વર વહે, તે મૂળ પામેલા રોગી નિશ્ચે જીવતો હો. ચંદ્ર સ્વર વહેતો હોય અને રોગીનું પ્રશ્ન પૂછે તો જીવે અને જમણે અમે સુરનાડી તરફ મીને પ્રશ્ન પૂછે તો નિશ્ચે રોગી મરણ પામશે સુરનાડી હોય અને પ્રશ્નજ્ઞ જમણી તરફ રહીને પૂછે, તો રોગી નિશ્ચય મરે, મદાસ્વજ્ઞ સ્વામી કહે તો પશ્ચ જીવે તદિ, જમણે મુઠ વહેતી વખત પ્રશ્ન પૂછે તો રોગી બાટે કાળવૃત્ત, અને તેજ દેખાએ જમણે સ્વર મીને આં, તો રોગી પાડ કષ્ટ મોગવે, પશ્ચ જીવતો હો. બાટે સ્વર નીચ મુઠ વહે તો મરે એ જાણુ તરફ સ્વર વહેતો હોય તે કાટે રમન જમણે કાટે તરફ જાતે રોગી જીવે, અને રોગે આક્રમ હોય તાણુ અનુભવ કામ

[illegible]

२२ २२२ बाबूबा उपर बाबाबाबा - २/ २२२ २२२ २२२



યુરુવારના દીને જન્મેલો છેકરો દેવાદન કરવાવાળો થાય છે.  
 શુક્રવારે જે જન્મે છે તે પ્રેમાળ, પૈસા રજો, અને ખર્ચામાં  
 પણ સારું વાપરે છે.

રાનીવારના દીવસે જન્મનાર બાળકને મહા મેદુનને મુજબન  
 નીભાવવું પડે છે.

રવીવારના દીવસે જન્મેલો બાળક મનવાન, કીર્તિવાન, અ  
 મુખવાન અને શુદ્ધિમાન નીવડે છે.

### સમતકારીક અદ્ભુત પ્રયોગો.

(૧) અશ્વેશના ઝાડને કુચાન બાળા પચમા જાંતર પહેરીને સહત  
 માટે, તો તેને દુલ આવે છે, (૨) રજસના ઝાડને કુચી આલિંગન  
 કે અટલે ભેટી પડે તો તેને દુલ આવે છે. (૩) અકુવને કુમળીદાર  
 દડનો કોમળો કેડવાળી ફલ આવે છે. (૪) સંપાન્ય માંડને મુગમિ  
 અને નિર્મલ જલ કેડવાળી જાડી દુલ આવે છે.

(૫) ચિરીયને પચમસ્તર સજગત્યાથી પુગ આવે છે. (૧)  
 પૃષ્ઠી કાવના ઇવો મનુરતી દાગ અથવા અર્ધ સંદના આકારના છે,  
 (૭) પાપીના ઇવો પાપીના પરપોટા જેવા છે, (૮) તેજસકાવ ઇવો  
 માપના આકાર સમાન છે. (૯) વાવુકાવના ઇવો પત્તાકાવ આકારના  
 હોય છે. (૧૦) પાજ દુગળીનો કડો દિવામાં રાખવાથી તેમાં પત્ત-  
 ઝીલું પડે નહિ. (૧૧) મેષક દંતના અને કુરુ સરખે બાને દેવ  
 વડીને તે બુકા પવનમાં નખેલા દીધના નવન પડે નાખવાથી દીધે  
 બુકાવ નહિ. (૧૨) વાલમખાના ઘણાને કુપના નિજ્યાથી રજર જ  
 આવે કુપ માળી જરો અદાવ નામે કરી નિજુ. (૧૩) સામી કચળા  
 ૫૭ તેના મરી મગાંને દાદા ઘણે સ.થે પેટથી નહરે અદાવ કરે  
 નીકરે છે તે કામ થાય.







श्रीजन्मवाक्यस्वामिकृत  
सामुद्रिक शास्त्रं  
सरल शुद्ध गुर्जर  
भाषांतर.

जेमां

पुरुष, स्त्री, घोडा, हाथी, बखद विंगरेनां शरीर  
पर रहेखां चिह्नोय्यी यतांशुजाशुज फल विपे  
विस्तारपूर्वक घणी उपयोगी हकीकतनो  
सुंदर थने रसिक कथां सहित समो-  
वंश करवामां आवेख ने तेमज ठेवटे  
म्वगविचार संवंधी हकीकत नवी  
दाखख करवामां आवी ने  
आवृत्ति बीजी  
ठपावी प्रसिद्ध करनार  
श्रावक जीमसिंह माणक.

निर्णयसागर प्रेम. मंड.

